

UNIVERZA
V LJUBLJANI

PROSTORSKO
UPRAVLJANJE IN STANJE
REKREACIJSKE
INFRASTRUKTURE TER
REKREACIJSKE NAVADE V
KONTEKSTU DRUŽBENIH
SPREMEMB V ZADNJIH
TREH DESETLETJIH (RIF)

Ljubljana, junij 2025

OBČINA TRBOVLJE:
končno poročilo

Javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Naslov projekta: **Prostorsko upravljanje in stanje rekreacijske infrastrukture ter rekreacijske navade v kontekstu družbenih sprememb v zadnjih treh desetletjih (RIF)**

Avtorji: Pina Klara Petrović Jesenovec, Dejan Cigale, Jasna Sitar in Naja Marot

Avtorji fotografij in grafik: Naja Marot, Pina Klara Petrović Jesenovec in Dejan Cigale

Kartografija: Pina Klara Petrović Jesenovec

Institucije: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za krajinsko arhitekturo; Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo; Fakulteta za šport

Trajanje projekta: 1. 10. 2022–30. 9. 2025

Vrednost projekta: 150.000,00 EUR

Financiranje: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS (ARIS)

Kazalo

1 Uvod	4
1.1 Predstavitev občine.....	4
1.2 Postopek dela.....	7
2 Analiza obstoječe rekreacijske infrastrukture	9
2.1 Opis obstoječe rekreacijske infrastrukture.....	9
2.2 Primerjava obstoječe rekreacijske infrastrukture glede na stanje pred 30 leti	19
2.3 Fokus na kolesarski infrastrukturi	23
3 Analiza rekreacijske ponudbe in navad	27
3.1 Rekreacijska ponudba v občini	27
3.2 Rekreacijske navade danes	29
3.3 Rekreacijske navade v preteklosti	32
3.4 Dejavniki, ki vplivajo na rekreacijske navade.....	33
3.5 Ocena rabe rekreacijske infrastrukture.....	35
4 Dostopnost rekreacijske infrastrukture	36
4.1 Skupna ocena dostopnosti.....	36
4.2 Prostorska dostopnost.....	36
4.3 Časovna dostopnost	39
4.4 Finančna dostopnost	40
4.5 Dostopnost za ranljive skupine	43
4.6 Identificirani konflikti dostopnosti.....	44
5 Upravljanje in prostorsko načrtovanje rekreacijske infrastrukture	45
5.1 Rekreacijska infrastruktura v strateških dokumentih	45
5.2 Lastništvo, upravljanje in vzdrževanje rekreacijske infrastrukture	48
5.3 Finančni okvir RIF.....	52
5.4 Potrebe in načrti prihodnjega razvoja rekreacijske infrastrukture.....	55
6 Usmeritve za prostorsko načrtovanje in upravljanje rekreacijske infrastrukture.....	57
6.1 Ovrednotenje obstoječega stanja	57
6.2 Smernice za upravljanje in prostorsko načrtovanje rekreacijske infrastrukture	59
Viri.....	60
Priloga	61
Priloga 1: Terenski popis – pojasnilo atributov.....	61

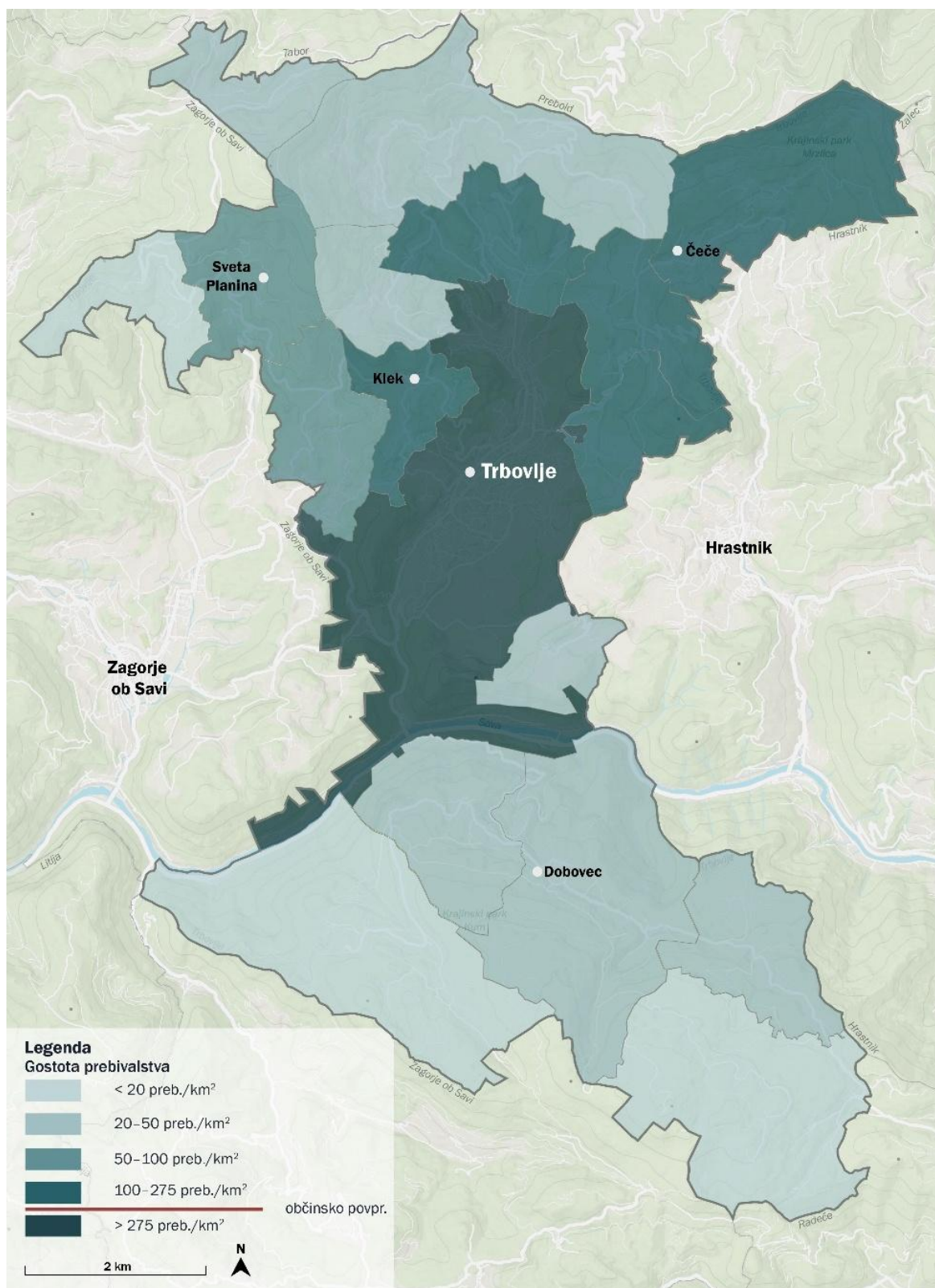
1 Uvod

1.1 Predstavitev občine

Občina Trbovlje sodi v Zasavsko statistično regijo in obsega območje na levem in desnem bregu Save v osrednjem delu Posavskega hribovja. Središče občine je mesto Trbovlje, ki je s približno 13.750 prebivalci največje mesto v Zasavju in enajsto največje mesto v Sloveniji (SURS – prebivalstvo po mestnih naseljih, 2024). Občina Trbovlje ima 16.000 prebivalcev (podatek za leto 2024), kar 86 % jih živi v glavnem središčnem naselju. Skupno je v občini 18 naselij, med večjimi so Dobovec, Klek in Čeče. Leta 2024 je bila gostota prebivalstva v občini 275 preb./km², kar je več od slovenskega povprečja (105 preb./km²) (SURS – gostota naseljenosti, 2024), v središčnem naselju pa kar 1.300 preb./km². Površina občine je 58 km² in občina tako po velikosti sodi med srednje velike slovenske občine (122. mesto od 212) (SURS, b. d.).

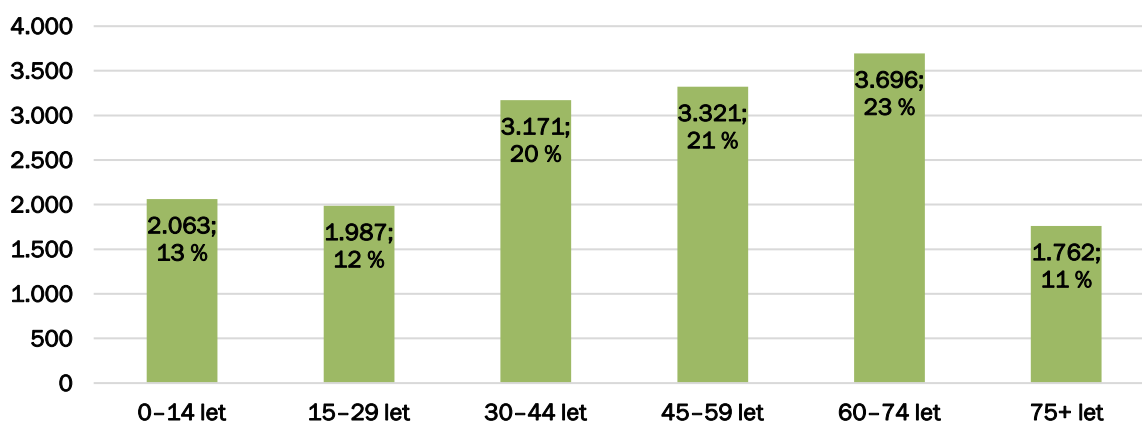
Sliki 1a in b: Prostorske značilnosti Trbovelj: zgoraj: Pogled na Trbovlje s Kuma; spodaj: Pogled na naselje Dobovec, v ozadju sta pogorji Svete Planine in Mrzlice (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Slika 2: Gostota prebivalstva v Občini Trbovlje po naseljih (vir: SURS – število prebivalcev, 2024; kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

V občini prevladuje hribovit relief, večina pobočij je strmih. Najvišji vrh je Kum (1.220 m n. v.), ki je hkrati tudi najvišji vrh Posavskega hribovja. Mesto Trbovlje leži v ozki dolini Trboveljščice, levega pritoka Save. Sava, največji vodotok v občini, deli občino na večji in bolj poseljen severni del in manjši južni del, kjer je le nekaj razloženih podeželskih naselij. Na območju občine sta dva krajinska parka – Kum in Mrzlica (vrh Mrzlice – 1.122 m n. v. – je sicer v sosednji Občini Žalec). Trbovlje se raztezajo v smeri sever-jug, strnjene so na dnu doline ob potoku in cesti, ki dolino Save preko Podmeje povezuje s Savinjsko dolino, mesto pa se je razširilo tudi na pobočja okoliških hribov. V občini je več vrhov visokih tudi več kot 1.000 m n. v. (npr. Sveta Planina/Partizanski vrh, Kozlova gora – Veternik, Vodena peč), kar predstavlja dober potencial za pohodništvo. V občini stoji najvišja zgradba v Sloveniji – 360 metrov visok dimnik nekdanje termoelektrarne Trbovlje, ki je nehala obratovati leta 2014.

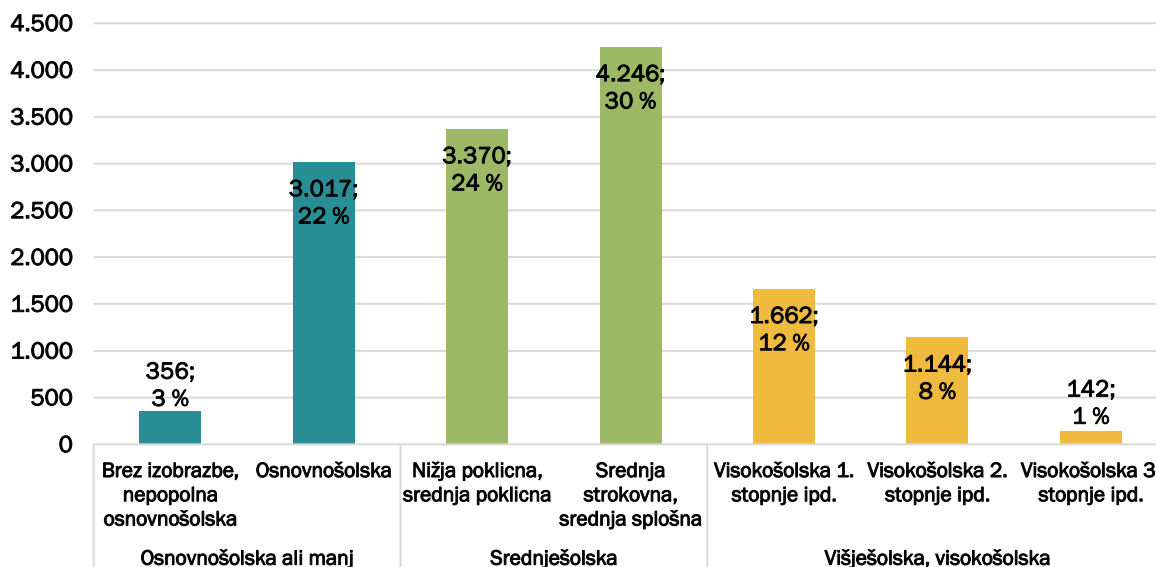
Trbovlje so kot največje mesto v Zasavju tudi središče te regije. V oddaljenosti manj kot 10 kilometrov od mesta sta še dve drugi zasavski mesti: Hrastnik je oddaljen manj kot 5 km, Zagorje pa približno 8 km. Trbovlje so od Celja oddaljene približno 30 km, od Ljubljane pa približno 60 km. Ob Savi je skozi občino speljana železniška proga Ljubljana-Zidani Most, najbližji avtocestni priključek pa je na približno 20 kilometrov oddaljenih Trojanah oziroma v severni smeri na isti razdalji v Latkovi vasi. Občina je razdeljena na deset krajevnih skupnosti.

Slika 3: Starostna sestava prebivalstva v Občini Trbovlje (vir podatkov: SURS – število prebivalcev, 2024)

Občina Trbovlje se srečuje z zmanjševanjem števila prebivalcev. Med letoma 2015 in 2024 se je število prebivalcev v občini zmanjšalo za približno 1 %. Indeks staranja je visok, leta 2024 je bil 200, kar je več od slovenskega povprečja (148) in nakazuje na večji delež starejšega prebivalstva v občini (SURS – število prebivalcev). Več kot polovica prebivalcev, starih 15 let in več, ima srednješolsko izobrazbo (54 %), približno četrtina prebivalcev ima osnovnošolsko, visokošolsko izobrazbo pa približno petina prebivalcev (SURS – izobrazba prebivalcev, 2024). V Občini Trbovlje delujejo tri osnovne šole, vse so v središčnem naselju, poleg tega ima OŠ Trbovlje še dve podružnični šoli, eno v mestu in eno na Dobovcu. V Trbovljah sta tudi dve srednji šoli: gimnazija in ekonomski srednja šola ter srednja tehniška in poklicna šola.

V Občini Trbovlje je bilo leta 2024 6.529 delovno aktivnih prebivalcev (brez kmetov), med katerimi jih je več kot tretjina (37 %) tako prebivala kot delala v občini (SURS – delovno aktivno prebivalstvo, 2024). Med delovno aktivnimi prebivalci, ki delajo v drugih občinah, jih največ dela v Ljubljani (28 %), sledijo Zagorje ob Savi (9 %), Hrastnik (5 %), Litija (3 %), Prebold (2 %) in Celje (2). Približno 15 % delovno aktivnih prebivalcev dela v drugih slovenskih občinah (*ibid.*). V zadnjih deset letih se je sicer v primerjavi s slovenskim povprečjem visoka stopnja brezposelnosti znižala. Leta 2015 je bil delež brezposelnih približno 20 %, leta 2024 pa približno 8 %. Kljub temu je stopnja brezposelnosti v Občini Trbovlje višja od slovenskega povprečja, ki je bilo leta 2024 nižje od 5 %. Nekoliko višja je tudi brezposelnost med mladimi, v starostni skupini 15–24 let je bila decembra 2024 več kot 15-odstotna (Zavod za zaposlovanje, 2024).

Slika 4: Izobrazbena sestava prebivalcev (vir podatkov: SURS – izobrazba prebivalcev, 2024)

Trbovlje je močno zaznamovalo premogovništvo. Mesto je doživelo razcvet z odkritjem rjavega premoga, ki so ga izkoriščali v 19. in 20. st. Trbovlje so bile eno izmed mest Črnega revirja, območja Trbovelj, Zagorja in Hrastnika, ki je bilo eno največjih premogovniških območij v Sloveniji, in so veljale za rudarsko in industrijsko središče. Rudo so nehali kopati leta 2013, rudnik pa so uradno zaprli leta 2025. Zaradi premogovništva se je spremenilo tudi površje okoli mesta, v večjih mestnih predelih še vedno najdemo nekdanja rudarska naselja oz. kolonije. V Trbovljah sta delovali tudi termoelektrarna in Cementarna Trbovlje ter tudi drugi proizvodni obrati, ki so jih postopoma zaprli v času tranzicije v tržno gospodarstvo. Kot posledico zaprtja najdemo v občini številne degradirane površine in objekte, od katerih so nekatere že dobile novega lastnika in novo funkcijo, na primer na površinah nekdanjega rudnika je namen urediti tehnološki park.

Povprečna starost pokritih športnih objektov v Občini Trbovlje je bila leta 2022 43,5 let, nepokritih pa 53,5 let, kar občino uvršča med občine, ki imajo v povprečju več starejših športnih površin. Skupna površina športnih objektov na 1.000 prebivalcev je bila 2.026 m² (Zavod za šport RS Planica, 2023).

1.2 Postopek dela

V sklopu temeljnega raziskovalnega projekta je bila Občina Trbovlje izbrana kot ena izmed treh pilotnih občin (poleg Mestne občine Nova Gorica in Občine Ormož), v katerih smo izvajali terenski popis rekreacijske infrastrukture. Poleg tega smo izvedli tri fokusne skupine z lokalnimi prebivalci (mlajšimi, predstavniki društev oz. odraslimi in starejšimi) in tako raziskovali, kakšne so bile rekreacijske navade v preteklosti, kakšne so danes in kakšno mnenje imajo prebivalci o rekreacijski infrastrukturi in ponudbi v lokalnem okolju. Ker je sočasno s tem raziskovalnim projektom v občini potekala tudi priprava strategije športa, smo izvedli samo dva intervjuja s predstavniki športnih društev in klubov, saj se je že občina obrnila nanje s podobnim vprašalnikom, ki ga ni bilo smiselno podvajati. Naša raziskava v Občini Trbovlje je bila večinoma izvedena med septembrom in decembrom 2024, potekala je v več korakih:

1. **Pregled relevantnih občinskih predpisov, strateških dokumentov, prostorskih načrtov in poročil** (npr. občinski prostorski načrt, letni programi športa).
2. **Priprava na terenski popis rekreacijske infrastrukture:** pregled drugih prostorskih evidenc in podatkov (npr. ortofoto posnetki, Evidenca stavbnih zemljišč).
3. **Terenski popis rekreacijske infrastrukture:** popis smo izvedli med septembrom in decembrom 2024 s pomočjo aplikacije ArcGIS Online. V aplikacijo smo vnesli vse objekte in območja rekreacijske infrastrukture kot poligone in pri vsakem opisali več kot 20 atributov (Priloga 1).

Vsako rekreacijsko površino in vsak objekt smo tudi fotografsko dokumentirali in k vnosu v aplikacijo dodali še 3–5 fotografij. S popisom in vnosi smo tako ustvarili nov prostorsko-podatkovni sloj (*shape file*), ki vsebuje 74 enot rekreacijske infrastrukture v Občini Trbovlje.

4. **Izvedba treh fokusnih skupin z lokalnimi prebivalci:** 14. in 15. oktobra 2024 smo sočasno s terenskim popisom izvedli fokusne skupine z mladimi (šest udeleženk), odraslimi (dva udeleženca) in starejšimi (šest udeležencev). Na fokusnih skupinah so prebivalci govorili o svojih rekreacijskih navadah, ocenili so stanje na področju rekreacijske infrastrukture in ponudbe v občini, ovrednotili so različne vidike dostopnosti rekreacijske infrastrukture in uporabo obstoječe rekreacijske infrastrukture. Nadalje so povedali, katero rekreacijsko infrastrukturo v občini še pogrešajo. Identificirali so tudi izzive nadaljnega umeščanja infrastrukture v prostor in potencialne konflikte, povezane z uporabo rekreacijske infrastrukture.
5. **Izvedba intervjujev z lokalnimi deležniki na področju rekreacije:** izvedli smo dva intervjuja, enega s predstavnico občine, drugega pa s predstavnikom Karate kluba Trbovlje, ki se ni mogel udeležiti fokusne skupine. Z intervjujema smo ugotavljali stanje na področju rekreacijske ponudbe, infrastrukture, načrtovanja in upravljanja, intervjuvanca sta vrednotila dostopnost in ugotavljala potrebe na področju rekreacijske infrastrukture.

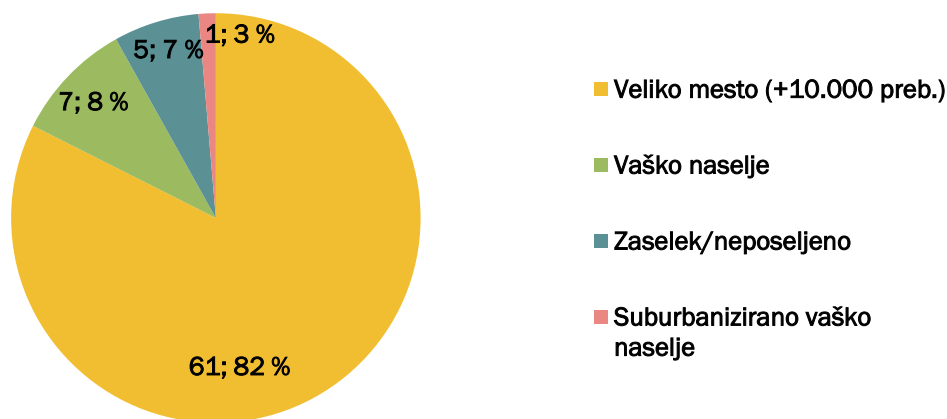
Na podlagi zbranih podatkov smo pripravili občinsko poročilo, ki vsebuje podatke o stanju rekreacijske infrastrukture v Občini Trbovlje, rekreacijski ponudbi in navadah lokalnega prebivalstva, upravljanju in načrtovanju rekreacijske infrastrukture. Stanje v občini smo ovrednotili, na koncu pa so podane tudi usmeritve za nadaljnje načrtovanje in upravljanje rekreacijske infrastrukture v občini.

2 Analiza obstoječe rekreacijske infrastrukture

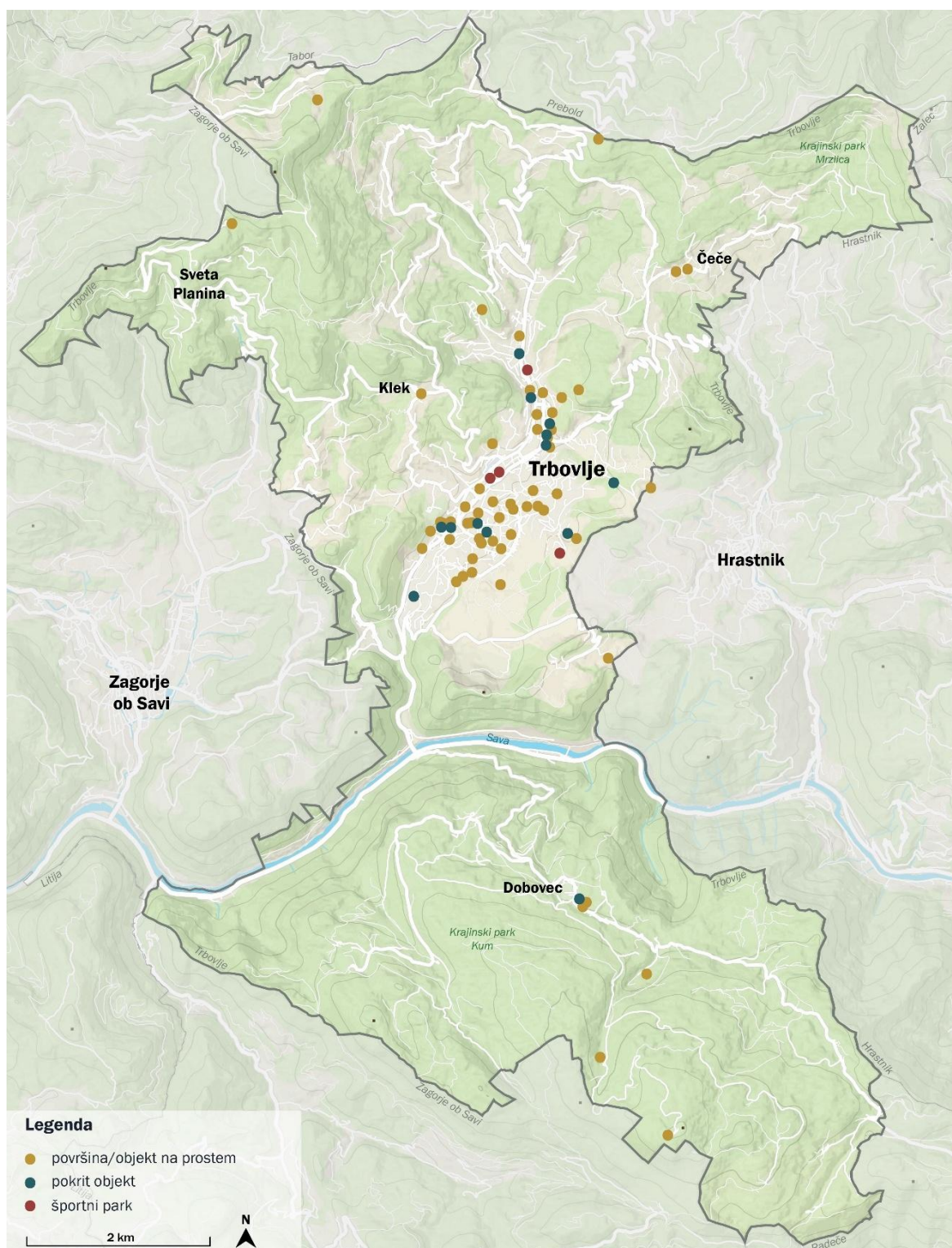
2.1 Opis obstoječe rekreacijske infrastrukture

Evidenca rekreacijske infrastrukture, ki je bila pripravljena s pomočjo terenskega popisa, vključuje 74 objektov oz. površin, namenjenih predvsem rekreaciji, v Občini Trbovlje. Popisali smo rekreacijsko infrastrukturo v občini, le en objekt – strelišče Agnez – se nahaja v dveh občinah, deloma tudi v Občini Hrastnik. V popis nismo vključili vrtčevskih igrišč, ki so namenjena zgolj vrtčevski rabi in so za širšo javnost nedostopna. Vsako popisano infrastrukturo smo opisali z več atributi, ki vsebujejo informacije o tipologiji, uporabnikih, različnih vidikih dostopnosti (časovni, finančni, prostorski, fizični), vzdrževanosti, prostorski umeščenosti, letu gradnje in zadnje prenove, lastništvu, upravljanju in financiranju gradnje.

Velika večina popisane rekreacijske infrastrukture je v mestu Trbovlje (61 objektov). Sedem objektov je v različnih vaških naseljih v okolici mesta, npr. na Dobovcu, v Čečah, Retju. Na neposeljenem območju oziroma izven naselij je bilo identificiranih pet objektov, večinoma so v tej kategoriji smučišča in balinišča ob planinskih domovih, večnamensko igrišče v Kleku pa je bilo kategorizirano kot površina v suburbaniziranem vaškem naselju. Podrobnejša prostorska razporeditev infrastrukture je prikazana na zemljevidu (slika 6).

Slika 5: Prostorska razporeditev rekreacijske infrastrukture v Občini Trbovlje

Slika 6: Prostorska razporeditev popisane rekreacijske infrastrukture (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Po osnovnem tipu rekreacijske infrastrukture v občini prevladujejo površine oz. objekti na prostem, ki jih je skupno 57. Več kot polovico med temi predstavljajo umetne površine za skupinske športe (16) in otroška igrišča (16). Pokritih objektov, namenjenih rekreaciji, je v občini 13, po podrobnejši tipologiji med njimi prevladujejo večnamenske športne dvorane (7), ki med drugim vključujejo gimnazijsko in vse šolske

telovadnice. V občini so štirje športni parki, dva vključujeta zgolj zunanje površine, dva pa tako zunanje površine kot pokrite objekte. Tudi po površini med osnovno tipologijo prevladujejo površine na prostem, namenjene rekreaciji (približno 108 ha). Glede na podrobnejšo tipologijo največ površine zavzemajo smučišča (skoraj 43 ha), vrtički (24 ha) in trim steza, ki se razteza na območju, velikem približno 18 ha. Od skupne površine vse popisane infrastrukture (122, 7 ha), približno 11,5 ha površine ni več v uporabi oz. namenjenih rekreaciji (gre predvsem za površine opuščene smučišča Lontovž).

Sliki 7a in b: Trim steza Mladost in skate park v športnem parku Ledenica (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

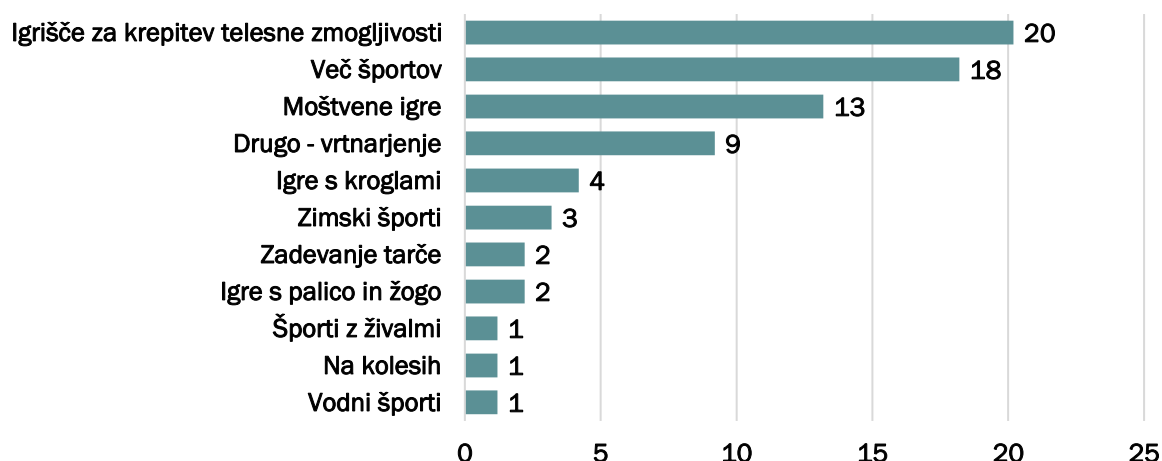
V Preglednici 1 so zapisane površine posamezne infrastrukture, ki so izračunane glede na površino objekta, kartiranega na terenu in se nujno ne skladajo z dejanskimi parcelami in razmejitvijo območij. Torej gre za oceno velikosti posameznih območij.

Preglednica 1: Število in skupna površina rekreacijske infrastrukture po osnovnem in podrobnem tipu

tip/podtip rekreacijske infrastrukture	število	površina (ha)
površina/objekt na prostem, namenjeno (predvsem) rekreaciji	57	108,2
umetna površina za skupinske športe (npr. umetna trava, tartan, beton)	16	2,7
otroško igrišče	16	1,0
vrtički	9	24,0
smučišče	3	42,7
zunanje balinišče	3	0,1
travnato igrišče za skupinske športe	2	0,4
dirkališče za avto moto športe	1	6,5
mestni park	1	3,0
ribnik	1	2,1
strelišče in lokostrelsko območje	1	5,7
teniško igrišče	1	0,5
trim steza	1	17,9
zunanji bazen	1	1,3
zunanje jahališče	1	0,3
pokruti objekt, namenjeno (predvsem) rekreaciji	13	2,1
večnamenska športna dvorana	7	1,3
fitnes studio	2	0,1
notranje strelišče	1	0,1
teniška dvorana	1	0,4

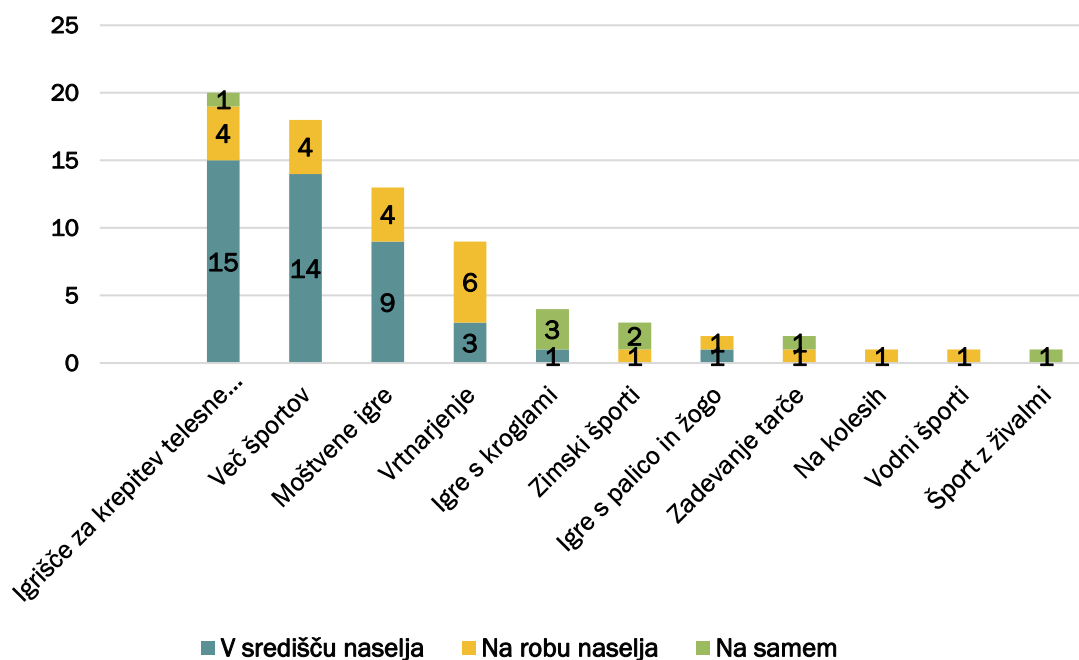
namenska/specializirana športna dvorana	1	0,05
drugo – pokrito balinišče	1	0,2
športni park	4	12,3
športni park (zunanji in pokriti objekti)	2	4,7
športni park (samo zunanji objekti)	2	7,6
skupaj	74	122,7

Med aktivnostmi (slika 8), ki jih omogoča rekreacijska infrastruktura v Občini Trbovlje, prevladujejo aktivnosti za krepitev telesne zmogljivosti (20). V to kategorijo infrastrukture sodijo vsa otroška igrišča in fitnes studii. Na drugem mestu so površine in objekti, ki omogočajo izvajanje več športov (18) in med katere sodijo večnamenske športne dvorane, športni parki in večnamenska igrišča. Površin, namenjenih izvajanju moštvenih športov je 13, med njimi so najpogostejša večnamenska igrišča, ki omogočajo igranje npr. nogometa in košarke. Na četrtem mestu so vrtički (9), med preostalimi aktivnostmi pa so še igre s krogli (4), kamor je uvrščeno balinanje, zimski športi (3), zadevanje tarče (2), ki se izvaja na streliščih, igre s palico in žogo (2), kamor sodijo aktivnosti, kot sta tenis in badminton, šport z živalmi (1), ki vključuje jahanje, šport na kolesih (1) in vodni športi (1).

Slika 8: Aktivnosti, ki jih omogoča rekreacijska infrastruktura v Občini Trbovlje

Glede na prostorsko umestitev (v središču naselja, na robu naselja ali na samem) in aktivnost, ki jo lahko tam izvajamo, je večina rekreacijske infrastrukture (43 objektov) umeščene v središče naselja, bodisi mesta Trbovlje bodisi vaškega naselja. Med infrastrukturo v središčih naselij prevladujejo igrišča za krepitev telesne zmogljivosti in površine za več športov in moštvene igre. Na rob naselja (mesta ali vaškega naselja) je umeščenih 23 objektov oz. površin, največkrat gre za vrtičke. Nekatere dejavnosti je mogoče izvajati zgolj na robu mesta, in sicer motokros na Kipah in aktivnosti ob trboveljskem ribniku. Na samem je osem enot rekreacijske infrastrukture, med njimi so otroško igrišče na Kumu, večina balinišč in smučišč, eno strelišče in jahališče v Retju.

Slika 9: Aktivnosti, ki jih omogoča rekreacijska infrastruktura, in njihova prostorska razporeditev

Uporabniki rekreacijske infrastrukture

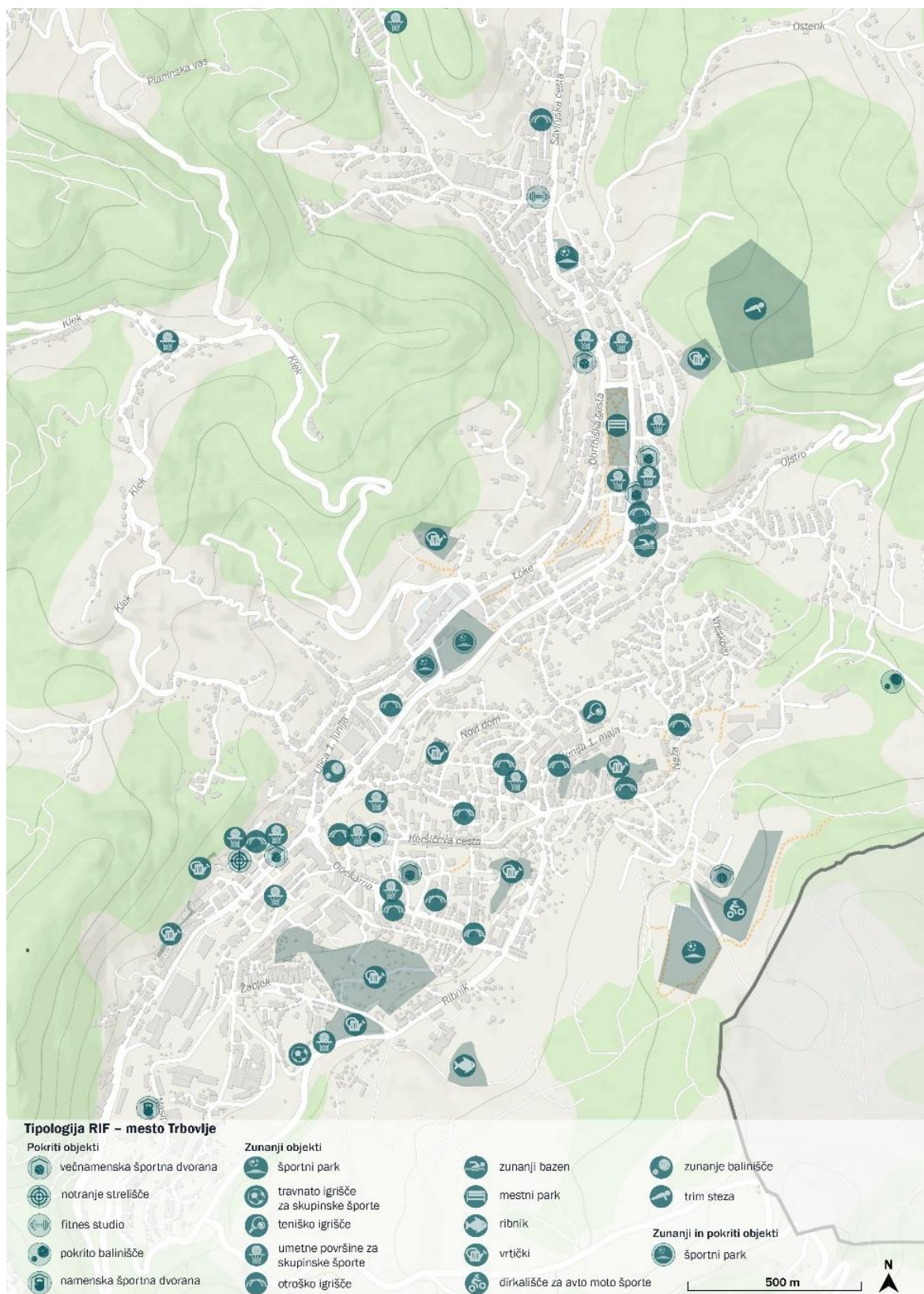
Več kot polovica popisane rekreacijske infrastrukture (39 objektov oz. površin) je namenjena specifični (starostni) skupini uporabnikov. Malo manj kot polovica infrastrukture (35 objektov oz. površin) pa je namenjena vsem uporabnikom ne glede na starost. Med infrastrukturo, namenjeno specifični starostni skupini, je največ takšne, ki je namenjena predvsem osnovnošolskim in predšolskim otrokom ter drugim mlajšim uporabnikom. Med takšno infrastrukturo sodijo otroška igrišča in šolske telovadnice, ki so v dopoldanskem času primarno namenjene šolski rabi, v popoldanskem pa tekmovalnemu športu in rekreacijski dejavnosti. Nekatera infrastruktura pa je namenjena le odraslim uporabnikom: balinišča uporabljajo predvsem upokojeenci, tudi strelišča in nekateri fitness centri so namenjeni predvsem odraslim. Za uporabo nekatere infrastrukture ni merilo starost temveč kak drug pogoj, npr. na vrtilah lahko vrtnarijo le njihovi najemniki, na pokritem balinišču balinajo člani balinarskega kluba Bulldog, proge za motokros pa so namenjene le motokrosistom.

Trbovlje

Največ rekreacijske infrastrukture je v naselju Trbovlje, kjer je infrastruktura tudi najbolj raznovrstna (infrastruktura glede na podrobnejšo tipologijo je prikazana na zemljevidu na sliki 11). Objekti in površine večinoma sledijo zasnovi mesta v smeri sever-jug in so umeščeni ob in v bližino glavne ceste, ki vodi skozi Trbovlje proti Podmeji, preostala infrastruktura pa je v različnih mestnih predelih oz. nekdanjih kolonijah. Na rob mesta so umeščene predvsem površine, ki zavzemajo več prostora, npr. trim steza, športna parka Ledenica in Kipe, motokros in nekatera vrtičkarska območja, npr. Loke, Žabjek in vrtovi pod trim stezo. Največ površin, namenjenih rekreaciji, v središču mesta pokrivajo športna parka Rudar in Partizan, letni bazen in površine okoli njega (npr. otroško igrišče, igrišče za odbojko) ter mestni park. V središču mesta je tudi več športnih dvoran, poleg športne dvorane Polaj gre večinoma za osnovnošolske telovadnice in gimnazijsko dvorano. V središčih posameznih mestnih predelov najdemo otroška igrišča in nekaj večnamenskih igrišč, namenjenih predvsem stanovalcem okoliških stavb. Tudi zunanja igrišča ob osnovnih šolah so v popoldanskem času in vikendih večinoma dostopna širši javnosti. V mestu je edina rekreacijska infrastruktura z izrazito sezonsko rabo letni bazen, ki obratuje le poleti.

Slike 10a–8d: Rekreacijska infrastruktura v Trbovljah: 10a in b: Športni park Rudar (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec); 10c: Letni bazen (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec); 10d: Športna dvorana Polaj (foto: Naja Marot)

Slika 11: Rekreativna infrastruktura v mestu Trbovlje (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Slike 12a–d: Rekreacijska infrastruktura v Trbovljah: 12a: Eno izmed otroških igrišč v Šuštarjevi koloniji (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec); 12b: Teniška igrišča (foto: Dejan Cigale); 12c: Večnamensko igrišče ob Cesti Osvobodilne fronte (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec); 12d: Športni park Kipe (foto: Dejan Cigale)

Podeželski del občine

Podeželski del občine obsega del na desnem bregu Save, kjer je pogorje Kuma in naselje Dobovec, in del severno od Trbovelj v pogorjih Mrzlice, Javorja in Svete planine/Partizanskega vrha. Rekreacijske infrastrukture zunaj Trbovelj je malo (13 objektov oz. površin). Šest od trinajstih enot je v središčih vaških naselij Dobovca (slika 13a), Čeč (sliki 15a in b) in Kleka (sliki 14a in b). Na Dobovcu so tri enote infrastrukture: večnamensko igrišče, telovadnica poleg podružnične šole in otroško igrišče poleg podružnične šole, ki ni namenjeno le šolskim otrokom. V Čečah sta dve enoti infrastrukture: otroško igrišče in večnamensko igrišče pri gasilskem domu. V Kleku pa je večnamensko igrišče, ki vključuje umetne površine za skupinske športe, zunanje balinišče in otroško igrišče.

Sliki 13a in b: Telovadnica v Dobovcu in otroško igrišče na Kumu (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Sliki 14a in b: levo: Rekreatijska infrastruktura v Kleku – večnamensko igrišče in balinišče (foto: Dejan Cigale)

Tri enote rekreacijske infrastrukture so poleg planinskih ali lovskih domov. Poleg planinske kočice na Kumu je otroško igrišče, ki je namenjeno planincem oz. otrokom, ki se vzpenjo na Kum, poleg doma pod Javorjem je balinišče, ki je sicer opuščeno, še eno balinišče pa je poleg lovskega doma Podmeja. Otroško igrišče in travnata površina za skupinske športe sta tudi poleg doma na Mrzlici, ki ju prebivalci Trbovelj sicer pogosto uporabljajo, a nista vključena v popis, ker sta v Občini Prebold.

Sliki 15a in b: Rekreatijska infrastruktura v Čečah – otroško igrišče in večnamensko igrišče (foto: Dejan Cigale)

Na podeželskem delu občine so tudi tri smučišča: še delujoča sta Trotovnik v bližini Dobovca in Medvednica pri Vrheh, pod Kumom pa je opuščeno smučišče Lontovž. V bližini naselja Retje je še zunanje jahališče.

Sliki 16a in b: Smučišče Trotovnik (levo) in jahališče Retje (desno) (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Posebnosti Občine Trbovlje glede pojavnosti rekreacijske infrastrukture

Za Občino Trbovlje je značilna zgostitev infrastrukture v središčnem naselju, kar se ujema tudi z gostoto in porazdelitvijo prebivalstva. Na podeželju je rekreacijske infrastrukture precej manj. Vaška naselja po navadi niso opremljena z infrastrukturo, izjeme so le Klek, Čeče in Dobovec, ki imajo izrazito vaško jedro. V ostalih primerih gre za razložena naselja, kamor bi bilo težko centralno umestiti infrastrukturo. Ena izmed specifik občine je večje število vrtičkov. Vrtički so večinoma v občinski lasti.

Sliki 17a in b: levo: Vrtički med Kolonijo 1. maja in Nežo (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec); desno: Motokros Kipe (foto: Dejan Cigale)

Še ena posebnost v občini je večje število smučišč, trenutno delujoči sta sicer le dve, vendar pa je bilo v občini smučišč še več, a so zaradi vse manj ugodnih snežnih razmer in upravljavskih težav nehala obratovati. Specifika je tudi umeščanje rekreacijske infrastrukture poleg planinskih domov, kamor niso umestili le otroškega igrišča ampak tudi balinišče (pri domu pod Javorjem in na Podmeji). V Trbovljah je še ena posebnost umeščanje rekreacijske infrastrukture na nekdanje rudniške površine, kar pomeni, da rekreacija predstavlja novo rabo oz. način sanacije degradiranih površin (npr. trboveljski ribnik). Še en primer, v katerem rekreacija predstavlja novo vsebino, je mestni park, ki je bil pred tem pokopališče. V okolici Trbovelj je tudi več prog, namenjenih za spust s kolesom.

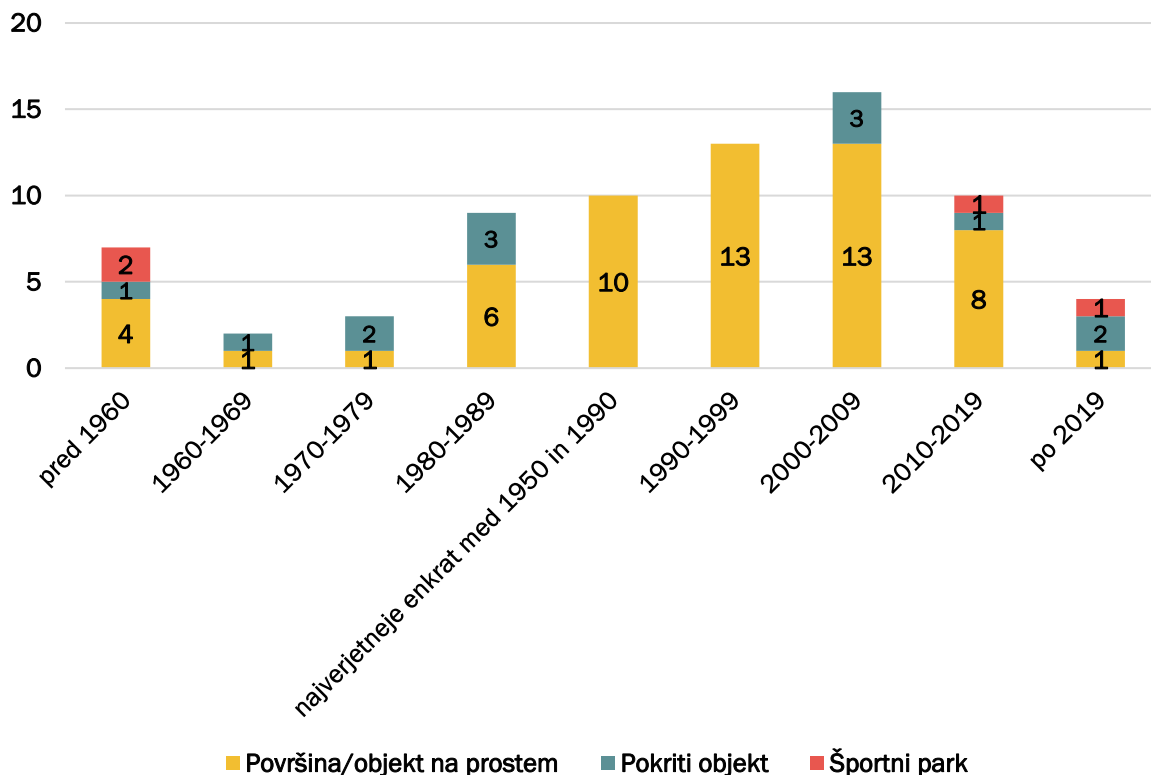

Sliki 18a in b: Downhill proga Jelovica in travnato nogometno igrišče na Kipah (foto: Dejan Cigale)

V občini smo popisali tudi nekaj infrastrukture, ki je nismo zasledili v nobeni izmed drugih dveh pilotnih občin, in sicer motokros poligon in specializirano dvorano za kettlebell, šport, ki vključuje dvigovanje posebne vrste uteži.

2.2 Primerjava obstoječe rekreacijske infrastrukture glede na stanje pred 30 leti

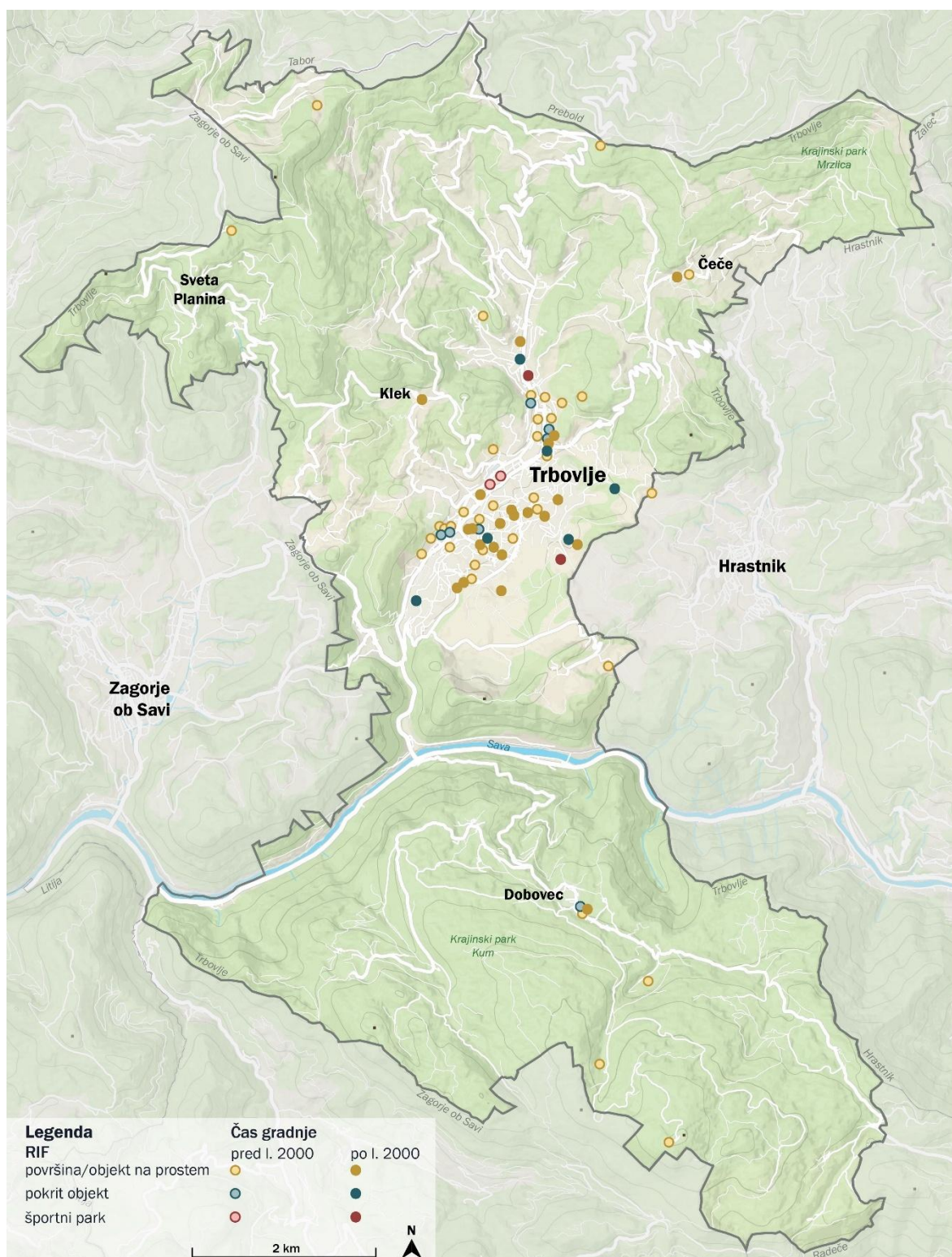
Tako po številu kot po površini je bilo več objektov oz. površin, namenjenih rekreaciji, zgrajenih pred letom 2000 (44). Po letu 2000 je bilo zgrajenih oz. urejenih 30 enot rekreacijske infrastrukture, med katerimi je bilo tako po številu (22) in površini največ površin/objektov na prostem (številčno so uredili največ otroških igrišč – 13, največ površine pa zavzema dirkališče za avto moto športe – 6,5 ha). Prav tako je bilo pred letom 2000 glede na osnovno tipologijo zgrajenih največ površin na prostem, tako po številu (35) in površini (97,8 ha).

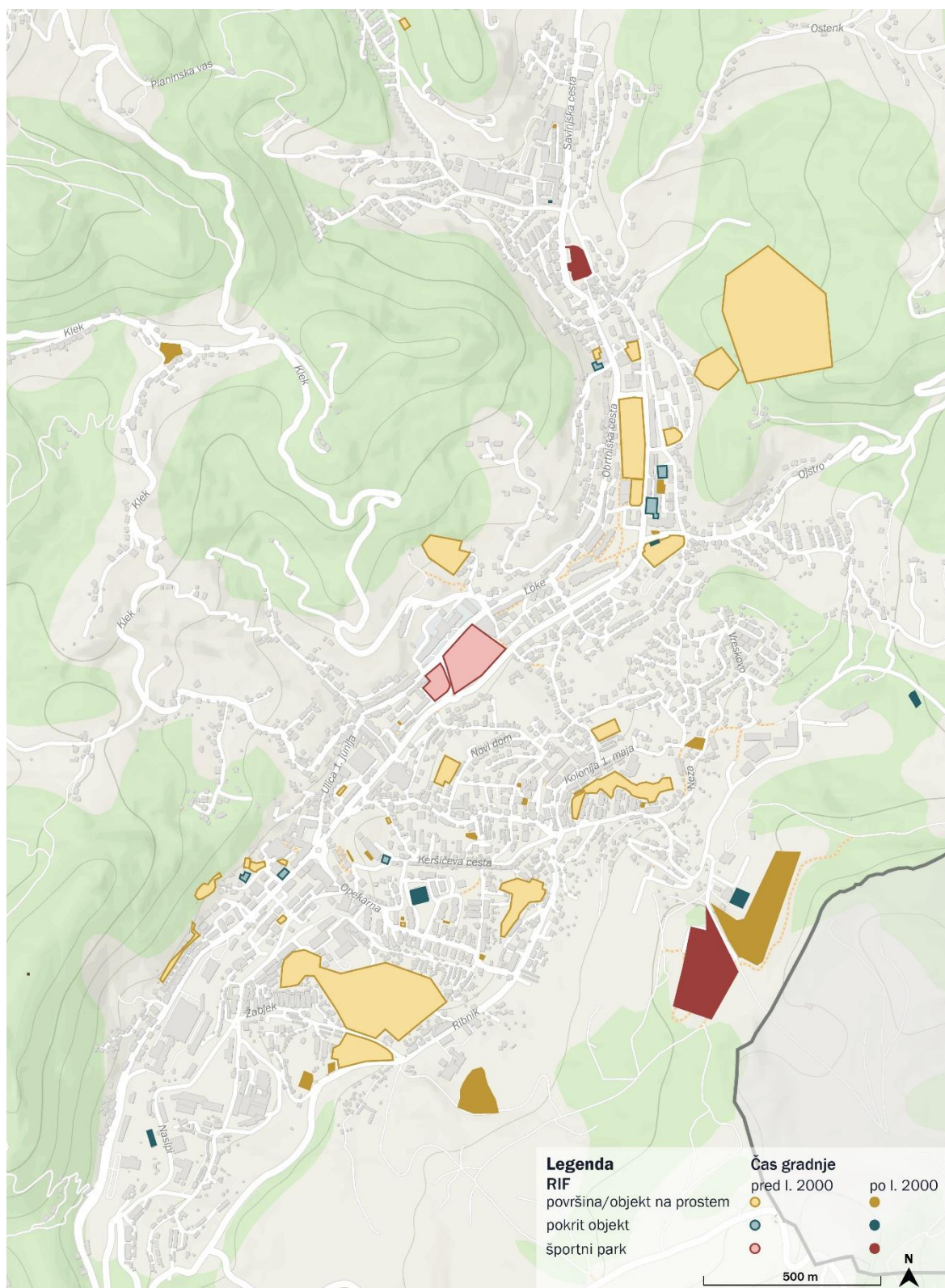
Slika 19: Časovna dinamika gradnje rekreacijske infrastrukture glede na osnovno tipologijo

Nekatera infrastruktura je v Trbovljah prisotna že dalj časa, npr. vsi vrtički so nastali pred letom 1990, prav tako smučišča in večina večnamenskih igrišč. Glede na skupno površino, ki jo pokriva rekreacijska infrastruktura, je bilo več kot 103 ha površin in objektov urejenih ali zgrajenih pred letom 2000. Kljub temu, da sta bila pred letom 2000 zgrajena dva športna parka in še dva po letu 2000, več površine pokrivata tista dva, zgrajena po letu 2000 (7,6 ha v primerjavi s 4,7 ha). Tudi pokritih objektov je bilo sicer nekoliko več zgrajenih pred letom 2000 (7), vendar pa ti, ki so bili zgrajeni po letu 2000 (6), zavzemajo več površine (1,2 ha v primerjavi z 0,9 ha). Pri analizi podrobnejše tipologije je opazno, da so veliko večino otroških igrišč zgradili po letu 2000, vsi fitness studii pa so nastali po letu 2010, med novejšo infrastrukturo sodijo tudi fitnessi na prostem (npr. v športnem parku Kipe) in dirkališče za avto moto športe, kar kaže na to, da so nekatere dejavnosti postale bolj razširjene v novejšem času.

Zemljevida na slikah 20 in 21 prikazujeta, kateri objekti in površine rekreacijske infrastrukture so bili zgrajeni pred letom 2000 in kateri pozneje. V Preglednici 2 je podan pregled, koliko infrastrukture glede na grobo in podrobnejšo tipologijo je bilo zgrajene ali urejene pred in po letu 2000.

Slika 20: Rekreacijska infrastruktura glede na čas gradnje (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Slika 21: Rekreativna infrastruktura v mestu Trbovlje glede na čas gradnje (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Preglednica 2: Število in skupna površina rekreacijske infrastrukture glede na leto izgradnje

	zgrajeno pred letom 2000		zgrajeno leta 2000 in pozneje	
	število	skupna površina (ha)	število	skupna površina (ha)
Površina/objekt na prostem, namenjeno (predvsem) rekreaciji	35	97,8	22	10,5
umetna površina za skupinske športe (npr. umetna trava, tartan, beton)	12	2,0	4	0,7
otroško igrišče	3	0,3	13	0,8
vrtički	9	24,0		
smučišče	3	42,7		
zunanje balinišče	2	0,1	1	0,03
travnato igrišče za skupinske športe			2	0,4
dirkališče za avto moto športe			1	6,5
mestni park	1	3,0		
ribnik			1	2,1
strelišče in lokostrelsko območje	1	5,7		
teniško igrišče	1	0,5		
trim steza	1	17,9		
zunanji bazen	1	1,3		
zunanje jahališče	1	0,3		
Pokriti objekti, namenjeno (predvsem) rekreaciji	7	0,9	6	1,2
večnamenska športna dvorana	6	0,8	1	0,4
fitnes studio			2	0,1
notranje strelišče	1	0,1		
teniška dvorana			1	0,4
namenska/specializirana športna dvorana			1	0,1
drugo – pokrito balinišče			1	0,2
Športni parki	2	4,7	2	7,6
športni park (zunanji in pokriti objekti)	2	4,7		
športni park (samo zunanji objekti)			2	7,6

Opuščena rekreacijska infrastruktura

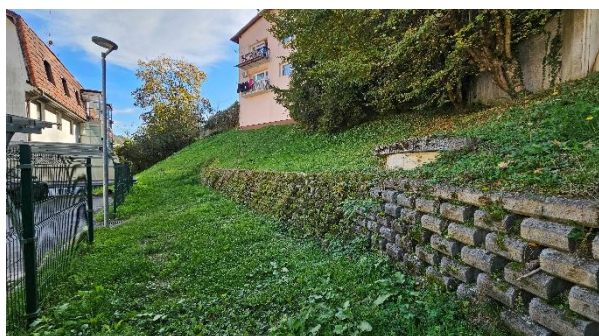
V prostoru smo našli tudi več opuščene rekreacijske infrastrukture, na kateri rekreacijske aktivnosti niso več mogoče. Velikokrat gre za infrastrukturo, za katero so prej skrbela podjetja, ki so šla v času gospodarske tranzicije v stečaj. Med tako infrastrukturo lahko umestimo smučišče Lontovž, ki ne obratuje več vse od leta 2006. K opustitvi smučišče so pripomogle tudi manj ugodne snežne razmere. V preteklosti je bilo v občini še več infrastrukture, namenjene zimskim športom, tudi lokalnih smučišč (npr. v zgornjem Bevškem). V rudarskih kolonijah so bile smučarske skakalnice, ki so jih gradili prebivalci sami. Največja, 30-metrška, je bila v Laznikovini, ostanki ene izmed skakalnic so še vidni ob cesti nad Dobovcem, druge pa pod Ostrim vrhom oz. Špicbergom.

Med opuščeno infrastrukturo, ki je še vedno ohranjena v prostoru, sodi tudi balinišče pri domu pod Javorjem, ki ima sedaj zasebnega lastnika. Nedavno so ukinili tudi otroško igrišče na naslovu Savinjska cesta 9a. Nekatera infrastruktura je zamenjala lokacijo, leta 2015 je v zgradbi trboveljske Name začel delovati fitness studio, danes ga tam zaradi zamenjave lastnika objekta ni več, deluje pa od leta 2024 na lokaciji pri bazenu.

Sliki 22a in b: Nekdanje smučišče Lontovž, ki se intenzivno zarašča, in ostanki smučarske skakalnice nad Dobovcem (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Med opuščeno rekreacijsko infrastrukturo v Trbovljah je tudi en pokrit objekt – bazen v Cementarni. Leta 1972 so tam zgradili 25-metrski pokrit bazen, v katerem je bila termalna voda, bazen pa je omogočal celoletne treninge trboveljskim plavalcem, namenjen je bil tako zaposlenim v Cementarni kot tudi osnovnim šolam, klubom in širši javnosti. Bazen so leta 2007 zaprli zaradi visokih stroškov vzdrževanja in potrebe po temeljiti prenovi. Med prebivalci Trbovelj so bile priljubljene tudi Medijske toplice, ki so bile sicer na Izlakah v sosednji občini Zagorje ob Savi in so prav tako zaprte od leta 2009.

Sliki 23a in b: Lokacija otroškega igrišča pri Savinjski cesti 9a in zgradba Cementarne, v kateri je deloval pokrit bazen (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

2.3 Fokus na kolesarski infrastrukturi

Obstoječa kolesarska infrastruktura

Občina je v mestu oz. v dolini Trboveljščice uredila že več kilometrov kolesarskih površin. Glavna kolesarska povezava, ki pelje skozi mesto, povezuje severni in južni del mesta oz. traso med železniško postajo in Gabrskim. Poleg kolesarskih poti v mestu je na območju občine uradno registriranih šest kolesarskih poti in sicer:

- Trbovlje – Mrzlica – Trbovlje (dolžina 24 km),

- Trbovlje – Kal – Trbovlje (dolžina 18 km),
- Trbovlje – Partizanski vrh – Podmeja – Trbovlje (dolžina 24 km),
- Trbovlje – Kum – Trbovlje (dolžina 20 km),
- Dobovec – Lontovž – Mali Kum – Gorenja vas – Završje – Dobovec (dolžina 20 km),
- Dobovec – Matica – Župa – Sitni Kal – Vetrni vrh – Mali Kum – Završje – Dobovec (dolžina 23 km).

Te poti so tudi prikazane na turističnem zemljevidu. Kolesarjenje je možno po gozdnih poteh. Ker ni povsod mogoče urejati ločenih kolesarskih poti (omejene prostorske in finančne zmožnosti), je ponekod predvideno, da kolesarji uporabljajo manj prometne lokalne ceste. Po hribovitem predelu občine poteka več prog za gorsko kolesarjenje. Na MTB progi Javor potekajo tudi tekmovanja v enduru oz. kolesarska dirka po progi za spust s kolesom, kolesarska proga je legalizirana. Poleg te je na pobočjih Mrzlice, Partizanskega vrha in v okolici Kleka, Gabrskega, Planinske vasi in Retja še več prog za spust z gorskim kolesom, vendar niso nujno uradno legalizirane.

V Trbovljah so vzpostavili sistem izposoje e-koles, imenovan TRajBi, ki v toplejšem delu leta (po navadi med marcem in oktobrom) omogoča izposajo koles na štirih lokacijah v Trbovljah, vožnja z njimi pa je možna le v mestu.

Sliki 24a in b: Primera kolesarskih poti v Trbovljah (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Uporaba

Pogostejšo in večjo uporabo glavne kolesarske povezave skozi Trbovlje preprečujeta predvsem dva dejavnika: relief (med železniško postajo in središčem mesta je približno 50 metrov višinske razlike) in umeščenost glavne kolesarske poti (pot pogosto prečka glavno prometnico, prehodi niso pregledni). Udeleženci fokusnih skupin in predstavnik enega od športnih klubov so se strinjali, da razmere za mestno kolesarjenje v Trbovljah niso najboljše, razmere za gorsko kolesarjenje po okoliških hribih so ugodne, vendar je za kolesarski vzpon potrebno precej kondicije. Podanih je bilo kar nekaj komentarjev, ki izpostavljajo problematiko kolesarjenja v občini in sistema izposoje koles:

»Kolesarjenje po Trbovljah je ruska ruleta.«

»TRajBi je polom, zasnova projekta je v redu, izvedba pa ne.«

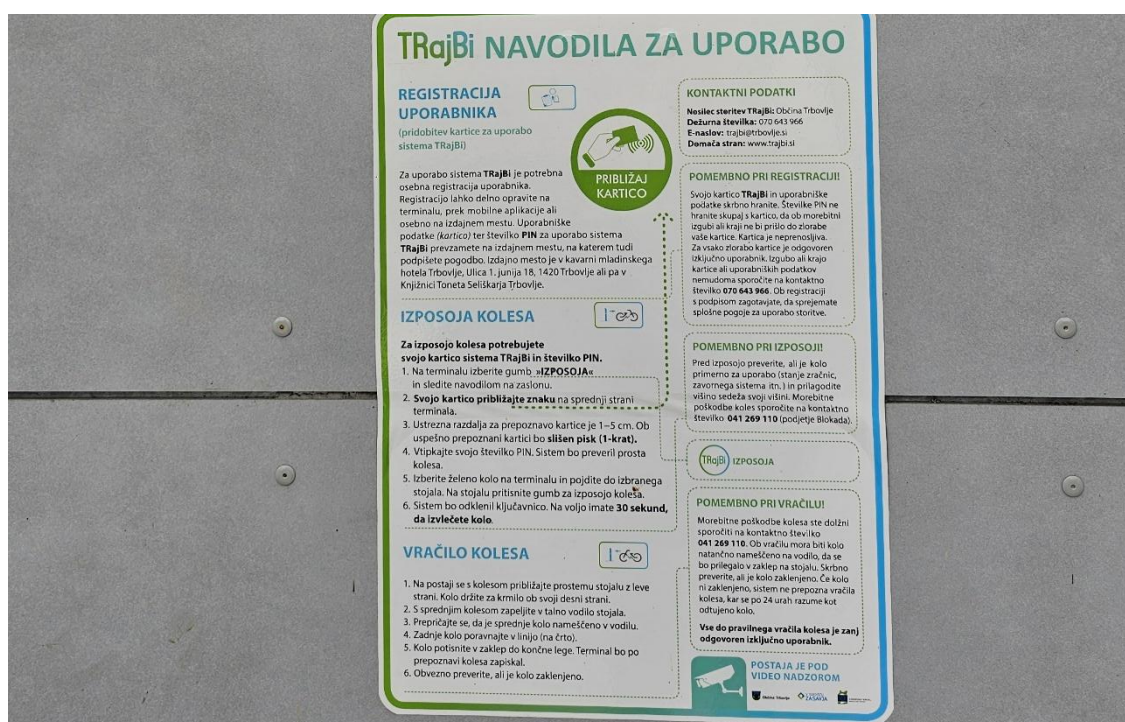
»v Trbovljah ni nobene ravnine, že od železniške postaje do mestnega parka se je treba pošteno namučiti.«

»Nova kolesarska steza je v Trbovljah, a redko kdaj je gor kak kolesar, če že, se kolesari le po mestnem središču.«

Iz komentarjev udeležencev je razvidno, da se največkrat ne odločijo za uporabo obstoječe kolesarske infrastrukture zaradi umestitve glavne kolesarske povezave oz. zaradi preslabe kondicijske pripravljenosti za kolesarjenje po okoliških hribih. Komentirali so tudi, da je uporaba nevarna predvsem za družine z otroki zaradi pogostega prečkanja ceste. Udeleženci so se sicer strinjali, da bi skozi mestno središče težko kako

drugače umestili kolesarsko pot, ker je količina prostora omejena, dolina je razmeroma ozka, umeščanje kolesarskih površin pa je treba uskladiti s preostalimi rabami.

Udeleženci fokusnih skupin so bili še posebej kritični do TRajBi-ja, češ da ni funkcionalen. Izrazili so zanimanje za uporabo e-koles, vendar pa so omenili, da je postopek izposoje predolg in prezahteven. Uporaba TRajBi koles je možna le v občini, ni možno npr. si izposoditi kolo v Trbovljah in se z njim peljati v Zagorje. Problem TRajBi-ja je (pre)veliko število upravljavcev: Zavod za mladino, šport in turizem je pristojen za zagotavljanje kartice, občina je kontaktna oseba, tretji upravitelj je odgovoren za vzdrževanje, četrti pa za upravljanje sistema. Izposoja kolesa je omejena na 30 minut, če uporabnik kolesa ne vrne pravočasno, sledijo penali, sistem pa se zablokira. Poleg tega ni aplikacije, v kateri bi uporabnik le poklikal, plačal in si izposodil kolo, temveč je treba za izposajo skleniti pogodbo. Za bolj množično uporabo TRajBi-ja bi bila tako nujna uvedba enostavnejšega sistema izposoje, daljša časovna omejitev in možnost vožnje zunaj občine.

Slika 25: Navodila za izposajo in uporabo TRajBi-ja (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Financiranje

Ureditev kolesarske poti skozi Trbovlje je ena izmed novjših investicij. Ureditev so financirali z evropskimi sredstvi in iz občinskega proračuna, sofinanciralo je tudi pristojno ministrstvo. Pri financiranju gradnje je občina prispevala približno četrtno sredstev, več kot 1,6 milijona EUR pa je šlo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je prispevalo več kot 300.000 EUR. Ureditev več kot 4 kilometrov kolesarskih površin, ki so jih uredili v sklopu projekta Dogovor za razvoj regij, je stala več kot 2,2 milijona evrov.

Konflikti

Največji konflikt pri uporabi kolesarske poti skozi Trbovlje je povezan z varnostjo, omenjeni so bili nekateri prehodi čez glavno cesto. Večkrat kolesarji uporabljajo kar cestišče in ne vozijo po označeni kolesarski stezi, kar povzroči konflikt med vozniki avtomobilov in kolesarji. Infrastrukturo, namenjeno kolesarjem uporabljajo tudi vozniki skuterjev in električnih skirojev, kar lahko še dodatno ogrozi varnost kolesarjev in drugih udeležencev v prometu.

Še en konflikt se pojavlja na področju gorskega kolesarjenja. V občini je urejenih več MTB in downhill prog. Tudi na teh progah je lahko problem varnost, saj proge kljub označbam uporabljajo sprehajalci, včasih pa tudi motokrosisti. Gorski kolesarji lahko uporabljajo tudi druge proge, ki so namenjene sprehajanju in pohodništvu, kar vodi v konflikt med različnimi uporabniki – kolesarji in sprehajalci. Potencialna grožnja za varno uporabo teh prog so tudi divje živali, še posebej srne, ki se lahko zadržujejo na trasah kolesarskih poti ali skočijo pred kolesarje.

Slika 26: Primer konflikta pri uporabi kolesarske infrastrukture – kolesarji ne uporabljajo kolesarske poti temveč se vozijo po vozišču (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Slika 27: Primer MTB proge: proga za spust s kolesom (downhill trail) Jelovica (foto: Dejan Cigale)

3 Analiza rekreacijske ponudbe in navad

3.1 Rekreacijska ponudba v občini

Obstoječa rekreacijska ponudba v Občini Trbovlje je namenjena vsem starostnim skupinam (Preglednica 3). Nekateri ponudniki imajo aktivnosti predvsem za eno starostno skupino, npr. samo za otroke, nekateri klubi in društva pa ponujajo rekreacijo za vse skupine, od otrok do starejših. Nekaj ponudbe je tudi samo za predšolske otroke, npr. tečaji smučanja, plavalni tečaji, nezahtevni planinski izleti, rokometni vrtec in ples. Za osnovnošolske otroke je več ponudbe, poleg športnih aktivnosti v okviru šole se lahko udeležujejo različnih treningov v sklopu društev, lahko npr. trenirajo nogomet, košarko, karate in druge borilne veščine, namizni tenis, tenis, rokomet in streljanje. Med drugim lahko tudi smučajo, tečejo, telovadijo, plešejo, hodijo na pohodniške izlete in jahajo. Tudi za srednješolsko mladino je nekaj ponudbe, a manj kot za osnovnošolsko. Udeleženske v fokusni skupini z mladimi so npr. povedale, da kot srednješolke niso imele na voljo zelenega plesa, saj so plesno šolo zaključile že v času osnovne šole.

Tudi odrasli se lahko vključujejo v vadbe in dejavnosti, ki jih organizirajo športna društva in klubi. Nekaj dejavnosti je namenjenih predvsem odraslim, npr. motokros, gorsko kolesarjenje in programi v fitnes centru Bodyfit pri letnem bazenu. Odrasli lahko poleg tega organizirano hodijo na pohodniške izlete, smučajo, jahajo, igrajo tenis, streljajo, kegljajo, plešejo in kolesarijo. Nekaj klubov organizira vadbe tudi posebej za družine z majhnimi otroki, npr. gibalne igre. Večina rekreacijske ponudbe je na voljo v sklopu športnih društev in klubov, nekaj pa je tudi zasebne ponudbe, npr. vadbe za krepitev telesne zmogljivosti pogosto izvajajo zasebni ponudniki. Nekateri takšne vadbe so na voljo le članom kluba, npr. udeleženci fokusnih skupin so omenili, da je kljub velikemu zanimanju za obiskovanje fitnesa tako med mladimi kot starejšimi, ponudba v Bodyfit centru dostopna le članom, ki plačajo letno vstopnino.

Nekaj ponudbe je posebej prilagojene starejšim, npr. skupinske organizirane vadbe v okviru Društva za osteoporozo. Tudi dejavnosti balinarskih društev se udeležujejo predvsem starejši. Nekateri klubi poleg vadb za druge skupine organizirajo posebne vadbe, prilagojene starejšim, npr. Kettlebell center Trbovlje je nedavno začel s posebnimi vadbami za upokoјence. Tudi največji plesni šoli, ki delujeta v Trbovljah, imata posebne plesne vadbe za starejše. Poleg tega se lahko starejši udeležujejo tudi organiziranih pohodov in nordijske hoje v športnem parku Rudar.

Sliki 28a in b: levo: Primer plakata z informacijami o rekreacijski ponudbi (foto: Pina Klara Petrović Jesenovc); desno: Plakat z informacijami o dogodku, ki vsebuje tudi rekreativni program (foto: Naja Marot)

Leta 2024 je Občina Trbovlje v sodelovanju s športno zvezo Trbovlje in Zavodom za mladino, šport in turizem pripravila brošuro, v kateri so predstavljeni glavni ponudniki rekreacije v občini v sezoni 2024/2025 (Občina Trbovlje, 2024a). Brošura je namenjena predstavitvi nekaterih športnih klubov in društev, ki so člani športne zveze Trbovlje, in vsebuje osnovne informacije o posameznem klubu in ponudbi.

Preglednica 3: Glavni ponudniki na področju rekreacije

Ponudnik	Programi	Ciljne skupine
Športno društvo Pljusk	Poletni plavalni tečaji	Otroci od 4. do 8. leta
Košarkarski klub Felix Zasavje	Košarka, rekreativna košarka	Otroci in mladina (tudi dekleta), odrasli
Kempo Arnis Federation Trbovlje	Samooobrambne tehnike japonskih, izraelskih in filipinskih borilnih veščin	Otroci, tudi odrasli
Športno društvo Naredi nekaj zase	Telovadba	Otroci
Smučarsko društvo Trbovlje	Smučarski tečaji, tekmovalno smučanje	Predvsem pred- in osnovnošolski otroci
Atletski klub Rudar	Atletika, tek	Mladina
Plavalni klub Rudar	Plavanje	Mlajši (kadeti in mladinci)
Rokometno društvo Rudar	Rokomet, rokometna šola in vrtec	Otroci (predšolski, mladinski in kadeti)
Karate klub Trbovlje	Karate	Predvsem osnovnošolski otroci, rekreativno tudi odrasli in starejši
Košarkarski klub Rudar Trbovlje	Košarkarska šola	Mladina od 6. do 19. leta
Ženski nogometni klub Trbovlje	Nogomet	Dekleta od 6. leta naprej
Nogometni klub Rudar	Nogomet	Otroci od 6. leta naprej (fantje in dekleta), fantje ostalih starostih
Namiznoteniški klub	Namizni tenis, tudi olimpijade	Mladina, odrasli
Smučarsko društvo Kum-Dobovec	Smučarski tečaji, kolesarska dirka na Kum	Otroci, odrasli
Konjeniško društvo Trbovlje	Tečaji jahanje, skupinske in individualne ure, izpit Jahač 1 in 2, terensko jahanje	Otroci, mladina, odrasli
Teniški klub Trbovlje	Teniška šola	Otroci, odrasli
Planinsko društvo Trbovlje	Pohodništvo, alpinizem, vodniški in mladinski odsek	Mladi (pred- in osnovnošolski otroci), odrasli, starejši
Planinsko društvo Kum Dobovec	Planinske ture	Otroci, odrasli, starejši
Streliško društvo 1956 Trbovlje	Tekmovalno streljanje z zračnim orožjem	Otroci, mladina, odrasli
Športno društvo 365	Gibalne igre	Družine, profesionalni in rekreativni športniki, mladina, odrasli
MX Zasavje	Motokros	Odrasli
Bodyfit center	Fitnes center	Odrasli
Mountainbike klub Trbovlje	Gorsko kolesarjenje, tudi olimpijski kros	Odrasli
Kegljaški klub Rudar Trbovlje	Kegljanje	Odrasli, starejši
Plesni klub Samba Pa Ti Trbovlje	Plesni tečaji (v paru, družabni plesi)	Odrasli, starejši
Zasavsko streliško društvo	IPSC streljanje, velikokalibrsko streljanje	Odrasli, starejši
Balinarsko društvo Partizan Trbovlje	Baliranje	Odrasli, starejši
ŠD balinarki klub Bulldog	Baliranje	Odrasli, starejši

Športno društvo Avto moto Trbovlje	Motošport, poligon za učenje vožnje, badminton, tenis	Odrasli, starejši
Kolesarsko društvo Partizan	Rekreativno kolesarjenje	Odrasli, starejši
Kettlebell Trbovlje	Kettlebell skupinske vadbe, osebno trenerstvo, treningi za starejše	Odrasli, starejši
Plesna šola Kattan Trbovlje	Plesni tečaji (poročni, družabni plesi, individualni treningi, valeta, hip hop, street, disco dance, jazz, vadba za upokojence	Pred- in osnovnošolski otroci, srednješolci, odrasli, upokojenci
Društvo Osteoporoze Trbovlje	Skupinske organizirane vadbe	Starejši

Posebnosti Občine Trbovlje

Poleg organizirane rekreacije v sklopu športnih društev in klubov je v Trbovljah priljubljeno vrtnarjenje. Občani, ki nimajo lastnega vrta, lahko na različnih lokacijah v mestu najamejo vrtičke in tam vzgajajo predvsem zelenjavo. Vrtički so večinoma v občinski lasti, ponekod pa lastništvo še ni urejeno, saj so bile oziroma so še vedno nekatere površine v lasti podjetja RTH. Priljubljenost vrtnarjenja dokazuje tudi informacija, da naj bi bilo skoraj nemogoče priti do prostega vrtička za najem, saj so vsi vrtički zakupljeni.

V Trbovljah je ena najbolj priljubljenih aktivnosti nogomet. Predvsem na področju rekreacije mlajših posplošeno velja, da je zelo priljubljen še posebej pri fantih, dekleta pa imajo raje ples, kljub temu da jih tudi veliko igra nogomet in košarko. Med rekreacijskimi dejavnosti v Občini Trbovlje izstopa priljubljenost badmintona, ki ga lahko prebivalci igrajo v športni dvorani AMD. Predvsem med mlajšimi je priljubljeno rolanje. V primerjavi z drugimi občinami na širšem območju, obstaja in je obstajalo večje število lokalnih smučišč. Priljubljenost karateja pa dokazuje dejstvo, da je karate klub eden izmed najštevilčnejših športnih klubov v Občini Trbovlje.

Sliki 29a in b: levo: Vrtički pod trim stezo (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec); desno: Nogometno igrišče v športnem parku Rudar (foto: Naja Marot)

3.2 Rekreacijske navade danes

Mlajši

Osnovnošolska mladina se rekreira predvsem v sklopu aktivnosti, ki jih ponujajo različna športna društva in klubi ter tudi razširjeni program v šolah. Med priljubljenimi dejavnostmi so bili omenjeni nogomet, karate in košarka, pa tudi ples in mažoretke. Pri mladih so priljubljene različne aktivnosti »v naravi« oziroma na prostem, med katerimi so našli hojo, kolesarjenje, tek in rolanje. Rolajo predvsem na različnih lokacijah v

mestu, npr. v mestnem parku, omenili so tudi športni park Ledenica. Hodijo in tečejo predvsem na vzpetine v bližini Trbovelj, navedli so Ostri vrh oz. Špicberg, Laznikov hrib, pa tudi Mrzlico in Javor. Med priljubljenimi lokacijami za sprehajanja in tek so tudi ribnik, trim steza in športni park Kipe. Mladi obiskujejo organizirane vadbe, kot je pilates, priljubljena je tudi zumba. Pri mladih je priljubljeno obiskovanje fitnesa, a so v zvezi s tem omenili problem pomanjkanja javno dostopnih fitnesov v Trbovljah. Nekateri igrajo tudi tenis, za kar uporabljajo teniška igrišča v Trbovljah. Poleti mladi radi obiskujejo letni bazen v Trbovljah, pozimi pa hodijo plavat v pokrit bazen v Hrastniku. Mladi se najpogosteje rekreirajo v Občini Trbovlje, izven občine sta bili omenjeni le dve lokaciji, in sicer bazen v Hrastniku in drsališče v Celju.

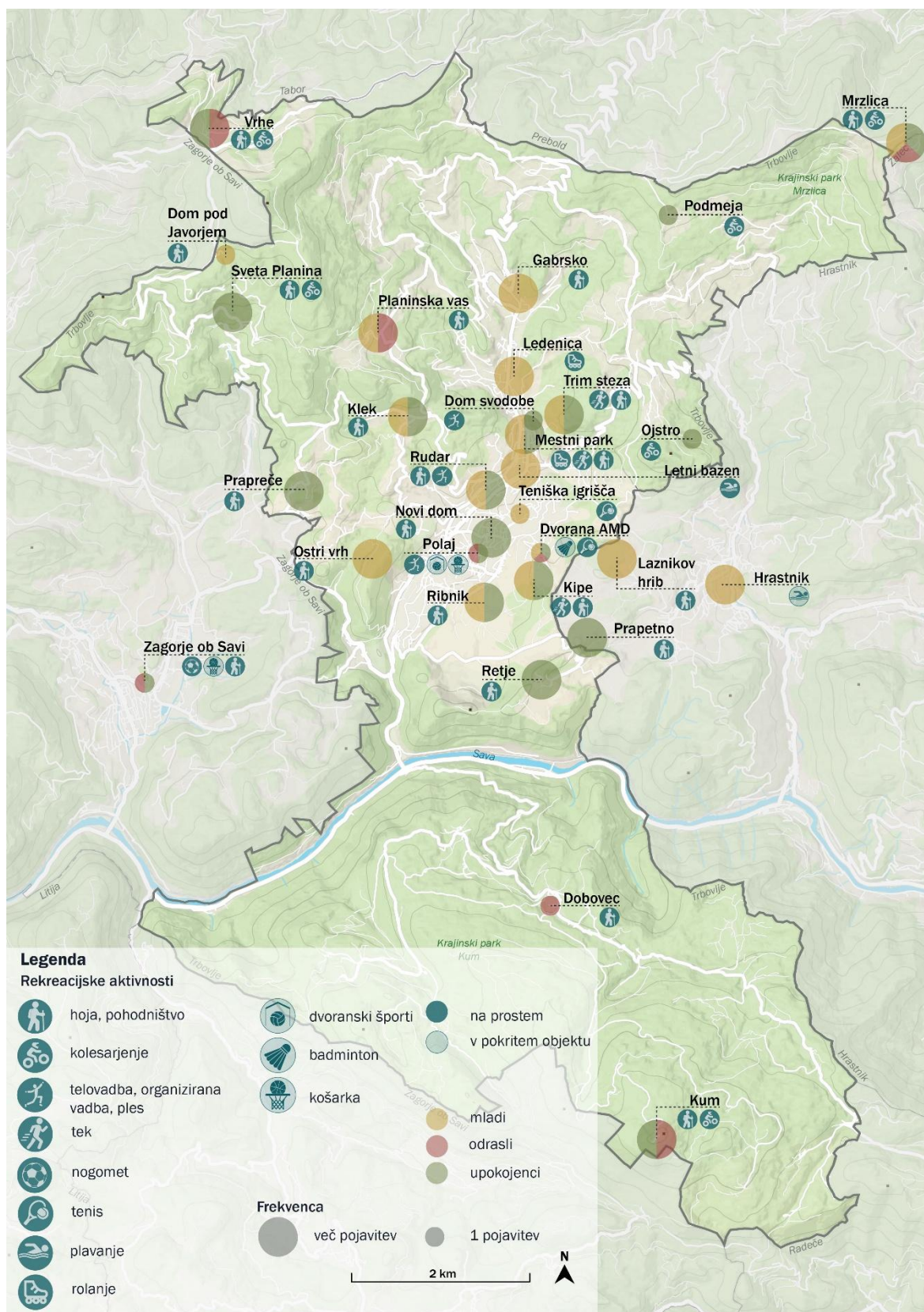
Odrasli

Pri odraslih so najbolj priljubljene dejavnosti pohodništvo, kolesarjenje in tek. Kot priljubljene pohodniške destinacije so odrasli navedli različne vrhove v Občini Trbovlje in bližnji okolici, npr. Vrhe, Mrzlico in Kum, sprehajajo pa se tudi do Planinske vasi in Dobovca. Zunaj občine so priljubljene destinacije še drugi vrhovi v Zasavski regiji, med katerimi so omenili Gore in Kopitnik nad Hrastnikom, Čemšeniško planino in Zasavsko Sveto goro. Poleg tega se udeležujejo tudi pohodov po Levstikovi poti (popotovanje iz Litije do Čateža) in obiskujejo vrhove, kot so Janče. Nekateri se rekreirajo tudi v okviru športnih društev in klubov, omenjeno je bilo rekreativno igranje košarke in drugih ekipnih športov (odbojke, nogometa) ter tenisa in badmintona, za kar uporabljajo športne dvorane, kot sta Polaj in dvorana AMD. Odrasli z majhnimi otroki pogosto obiskujejo tudi različna otroška igrišča v Trbovljah. Odrasli se tako največkrat rekreirajo v Občini Trbovlje ali na drugih lokacijah v Zasavski regiji.

Starejši

Starejši so kot najbolj priljubljene aktivnosti navedli hojo, (gorsko) kolesarjenje, tek, smučanje, telovadbo, različne vodene vadbe, ples, badminton in plavanje. Omenili so tudi veliko zanimanje za obiskovanje fitnesa in problem, da v Trbovljah fitnesi pogosto niso javno dostopni. Poročali so o priljubljenosti in pomenu organiziranih vadb, ki so pomembne tudi z vidika druženja in motivacije, vendar takšne ponudbe v Trbovljah primanjkuje. Ponudba je omejena zaradi pomanjkanja prostora (zasedenost dvoran) pomanjkanja usposobljenih vaditeljev ali (pre)polnih skupin. Obstaja sicer možnost nordijske hoje v športnem parku Rudar, a so sodelujoči na fokusni skupini omenili, da pogrešajo več raznovrstnih vadb na drugih javnih površinah, npr. v mestnem parku. Problem je tudi pridobivanje informacij o ponudbi, pogrešajo enoten portal, na katerem bi bile predstavljene vse možnosti za upokojsko rekreacijo v Trbovljah.

Starejši se rekreirajo na različnih lokacijah znotraj občine. Vodenih vadb se udeležujejo v športnem parku Rudar, dvorani Polaj in v dvorani Doma svobode. V dvorani AMD igrajo badminton. Kot priljubljene lokacije za hojo in tek so navedli športni park Kipe, Retje, Prapreče, Prapetno, trim stezo, Sveto Planino, Vrhe, Mrzlico, Kum, pa tudi lokacije v mestu, kot so Novi dom. Med lokacijami za kolesarjenje so omenili Ojstro, Podmejo, Kum in Mrzlico. Kolesarjenje sicer otežuje strm relief, a poti po okoliških vrhovih omogočajo dobre razmere za kolesarjenje za tiste z dobro fizično kondicijo ali električnim kolesom.

Slika 30: Ilustrativna slika lokacij, na katerih se v občini in njeni bližnji okolici rekreirajo udeleženci fokusnih skupin. Ne gre za posplošeno sliko, ampak slikovni prikaz odgovorov 14 oseb (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Eno vprašanje iz fokusnih skupin je bilo namenjeno tudi lokacijam rekreacije izven občine. Predvsem upokojenci so omenili, da se rekreirajo tudi na več lokacijah izven občine (slika 31). V bližini so omenili Zagorje ob Savi (hoja) in Rimske Toplice (plavanje). Smučat hodijo na Pohorje, Golte in v Kranjsko Goro. Priljubljene destinacije za kolesarjenje so različni kraji v slovenski Istri, pa tudi v hrvaški, na Gorenjskem (npr. Rateče, okolica Brnika in Kranja), omenili so še Dravograd in Šentrupert. Med pohodniškimi destinacijami so še vrhovi v Škofjeloškem hribovju, kot so Ratitovec, Blegoš in Lubnik, Julijske Alpe in Pokljuka, Tromeja, Vintgar, Jelovica, Šmarna gora, kraji na Krasu (Štanjel, Avber, Vojščica), Vipavska dolina, Volovja reber in Velika planina. Omenjenih je bilo tudi nekaj lokacij predvsem v Italiji – Gradež (kolesarjenje), med bolj oddaljenimi pa Dolomiti (smučanje) in druge lokacije, kjer se rekreirajo. Starejši so se pri lokacijah, kjer se rekreirajo, izkazali kot najbolj mobilna starostna skupina, pri čemer skupina odraslih ni bila zastopana v zadostnem številu.

Slika 31: Ilustrativna slika lokacij, na katerih se zunaj občine rekreirajo udeleženci fokusnih skupin. Ne gre za posplošeno sliko, ampak slikovni prikaz odgovorov 14 oseb (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrović Jesenovec)

3.3 Rekreacijske navade v preteklosti

O rekreacijskih navadah v preteklosti so poročali udeleženci fokusnih skupin. Starejši so predstavili stanje pred več desetletji (nekateri tudi pred 50 leti ali še več), odrasli pred približno 30 leti, mlajši pa o tem, kakšne so bile njihove navade pred 10 leti. Otroci so se v preteklosti več igrali zunaj, priljubljene dejavnosti so bile lovljenje, vožnja s skirojem, skrivanje, družabne igre, gumnivst, plezanje po drevju. Prav tako so plavali in lovili ribe v različnih mlakah v okolici mesta (npr. bajer nad Gojdo, bajerji poleg dnevnih kopov – Dobrna, Lakonca), vsaka kolonija je imela kakšno improvizirano površino za skupinske igre in smučarsko skakalnico. Mladina se je množično vključevala v aktivnosti (npr. judo, namizni tenis, gimnastika) športnih društev Partizan in Rudar, ki sta bila med najpomembnejšimi lokalnimi in nekdanjimi celo nacionalnimi društvi.

V času delovanja bazenov v cementarni v Trbovljah in v Medijskih toplicah na Izlakah so hodili tako mladina kot odrasli tja plavat, po navadi so šli na Izlake kar peš iz Trbovelj. V preteklosti je bilo več improvizirane rekreacije, otroci in mladina so veliko časa preživljali na prostem. Priljubljeno je bilo tudi smučanje na bližnjih smučiščih (npr. Lontovž, Kum, Medvednica). Za nekatere je bila rekreacija tudi pot peš v šolo, nekateri pa so pomagali na domači kmetiji ali nabirali gobe. Prav tako so starejši omenili rekreacijo v okviru tipičnega življenja v rudarskih kolonijah, v katerih so imeli »improvizirana« igrišča za skupinske športe, na katerih so prirejali turnirje v nogometu in košarki.

Udeleženci fokusnih skupin so poročali, da so se v preteklosti rekreirali tudi v odrasli dobi, službe in družine niso navedli kot omejujočih dejavnikov. Nihče od starejših udeležencev ni poročal, da se v odrasli dobi pred družino in v času, ko je imel majhne otroke, ne bi rekreiral. Poleg službe so doma delali na vrtu in se ukvarjali z živalmi. Med aktivnostmi, ki so jih pred približno 30 leti izvajali, so udeleženci navedli delo na vrtu, hojo, smučanje, plavanje, hojo v hribe, kolesarjenje, košarko, samostojno rekreacijo, judo, odbojko, tenis, gimnastiko, telovadbo, nabiranje gob in celo kuhanje, pri čemer so kot način rekreacije opisali nabiranje zelišč (Preglednica 4). Kot največja razlika v rekreaciji starejših med danes in nekoč, je bilo omenjeno, da je upokojemcem danes na voljo več različnih skupinskih in organiziranih vadb, včasih pa takšne ponudbe ni bilo.

Preglednica 4: Rekreacijske navade različnih starostnih skupin v preteklosti kot je poročalo 14 udeležencev fokusnih skupin (osnova je leto 2025)

	Otroštvo	Mladostništvo	Odrasla doba pred družino	Odrasla doba z družino
Mlajši	Pred 10-15 leti Rolanje, ples, hoja, športna vzgoja v OŠ, pohodništvo, vožnja s kolesom, badminton, plavanje, vožnja s skirojem, tenis, mažoretke, sankanje, kegljanje, košarka, atletika, gimnastika, smučanje, tek			
Odrasli	Pred 20-30 leti Nogomet, košarka, plezanje, plavanje, rokomet, atletika, kolesarjenje, ples, rolanje, badminton, vožnja s skirojem	Pred 10-20 leti Košarka, nogomet, plavanje, odbojka, telovadba, hoja, rolanje, zumba, tek, kolesarjenje, joga		
Starejši	Pred 50 in več leti Gumitvist, lovljenje, skrivanje, plezanje po drevju, delo na kmetiji, družabne igre, nogomet, košarka, vožnja s skirojem, hoja v hribe, plavanje, gimnastika, nabiranje gob, smučanje, judo, namizni tenis	Pred 40-50 leti Pešačenje v šolo, kolesarjenje, tek, gimnastika, košarka, pohodništvo, nabiranje gob, kuhanje	Pred 30-40 leti Hoja, smučanje, kolesarjenje, plavanje, samostojna rekreacija, hoja v hribe, delo na vrtu, telovadba, košarka, nabiranje gob, kuhanje	Pred 20 leti in več Smučanje, plavanje, samostojna gimnastika, kolesarjenje, sprehajanje, hoja v hribe, telovadba, delo na vrtu, košarka, badminton, plavanje

3.4 Dejavniki, ki vplivajo na rekreacijske navade

Danes

Na rekreacijske navade vpliva več dejavnikov, tako bolj osebnih kot takšnih, povezanih s ponudbo in rekreacijsko infrastrukturo. Na razpoložljiv čas za rekreacijo vplivata služba in študij oz. srednješolsko izobraževanje. Več prebivalcev trboveljske občine se mora dlje časa voziti na delo, saj so zaposleni v drugih krajih ali regijah, kar omeji čas za rekreacijo. Predvsem pri rekreaciji otrok imajo lahko vpliv ambicije in finančno stanje staršev, ki se odločijo, s katero vrsto rekreacije se bodo ukvarjali njihovi otroci. Članarine

oz. vadbine v občini v primerjavi z drugje po Sloveniji niso tako visoke, morajo pa starši prispevati za opremo. V preteklosti so tudi opremo po navadi zagotovila društva, ki so tudi krila vse stroške tekmovanj (npr. potne stroške v primeru tekmovanj, prehrano).

Tudi dostopna rekreacijska infrastruktura vpliva na rekreacijske navade. V Trbovljah je bilo in je še vedno priljubljeno plavanje, kar je bilo povezano tudi s tem, da je bil v cementarni pokrit bazen, ki je omogočal plavanje celoletno. Od kar tega bazena ni več, so razmere za treniranje plavanja manj ugodne. Podobno je z dostopnostjo fitnesa, kljub temu da je v Trbovljah več fitnesov, pa ti niso dostopni širši javnosti, temveč pod določenimi pogoji le manjšemu številu članov. Na rekreacijske navade vplivajo tudi trendi, še posebej mlajši in srednješolci, pa tudi upokojeanci se lahko odločijo za določeno vrsto rekreacije, ker se z njo ukvarjajo že njihovi vrstniki. Na rekreacijske navade je kratkotrajno vplivala tudi pandemija covida-19, ko so morala društva prekiniti s svojimi dejavnostmi in so tik po pandemiji beležila osip obiskovanja programov, vendar pa je bilo to le kratkotrajno.

Na rekreacijske navade vpliva tudi zdravstveno stanje posameznika, lastna volja, motivacija in odsotnost ponudbe za določene starostne skupine. Osnovnošolska mladina ima npr. na voljo veliko programov, druge starostne skupine pa imajo manj možnosti za organizirano vadbo. Pomembno je tudi, da imajo potencialni uporabniki rekreacijske infrastrukture oz. programov na voljo dovolj informacij o tem, kakšna ponudba je sploh na voljo različnim starostnim skupinam.

Kot eno večjih razlik med dejavniki, ki vplivajo na rekreacijske navade, so udeleženci fokusnih skupin omenili usmerjenost v profesionalizem. Danes je ponudbe za tiste, ki bi si želeli z rekreacijo ukvarjati ljubiteljsko, manj, poudarek je na tekmovalnem športu. Udeleženci so komentirali tudi, da se rekreacijske navade v primerjavi s preteklostjo niso tako spremenile, npr. vožnja s skirojem, nogomet in smučanje so bili pri otrocih priljubljeni tako pred več kot 50 leti kot so tudi pri zdajšnji mladini, le da so v preteklosti trenirali ljubiteljsko, danes pa so treningi bolj usmerjeni v profesionalizem.

V preteklosti

Pomembno vlogo pri rekreaciji so imeli vrstniki, še posebej pri mlajših je ukvarjanje z rekreacijo spodbujalo pripadnost skupnosti oz. skupini vrstnikov. Splošne vrednote, med katerimi je bila tudi skrb za kolektiv, so spodbujale rekreacijo in množičnost »amaterskega« ukvarjanja s športom. Različne vrste rekreacije v okviru lokalnih športnih klubov (TVD Partizan in Rudar) so bile zastonj, kar je spodbudilo še bolj množično rekreiranje. V vsaki koloniji je bilo kakšno travnato igrišče za nogomet, kar je omogočalo tekmovanja med mladino iz različnih kolonij, rekreacija pa je tako spodbujala tudi pripadnost določenim kolonijam.

V preteklosti so imeli nekateri odrasli jasno določen delovnik, npr. med 6.00 in 14.00, nato pa je sledilo več fizičnega dela doma, delali so na vrtu in se ukvarjali z vzrejo živali, zato ni bilo potrebe še po dodatni rekreaciji. Tudi nekateri poklici so zahtevali veliko fizičnega dela, npr. delo v rudniku. Določene vrste rekreacije so spodbujale tudi ugodnosti za posamezne starostne skupine, npr. cenovno ugodna dijaška karta za ribolov na Savi. Pomembno vlogo so imela tudi lokalna podjetja, predvsem Rudnik Trbovlje Hrastnik, Termoelektrarna Trbovlje in Cementarna Trbovlje, ki so bili pomembni sponzorji športnih društev, pripomogli so pri vzdrževanju infrastrukture, kot so npr. planinske koče, kar je predvsem finančno razbremenilo športna društva.

Na fokusnih skupinah je bilo tako omenjeno, da sta bila v preteklosti pomembnejša dejavnika prepoznavnost in aktivnost športnih društev kot pa lastna motivacija in interes. Kljub temu pa sta tudi v preteklosti na rekreacijske navade vplivala razpoložljiv čas, zdravstveno stanje in dostopnost rekreacijske infrastrukture.

3.5 Ocena rabe rekreacijske infrastrukture

Uporaba rekreacijske infrastrukture v Občini Trbovlje je povezana z dostopnostjo in vzdrževanostjo (več v poglavju 4). Na splošno velja, da je dobro vzdrževana infrastruktura tudi bolje uporabljena. Vsi objekti in površine, namenjene rekreaciji v občini, niso enako zasedene. Predvsem telovadnice so dobro zasedene, v popoldanskem času so namenjene šolski rabi, v popoldanskem pa treningom in vadbam v okviru različnih klubov in društev. Med športnimi parki je še posebej dobro zaseden Rudar, na katerem trenirajo nogometaši in atleti, pa tudi prebivalci, ki niso vključeni v organizirano vadbo (atletska steza, fitnes na prostem). Med dobro uporabljeno infrastrukturo je bil omenjen tudi letni bazen, ki je zelo obiskan v času obratovanja od junija do septembra. Obiskani so tudi vsi fitnesi, tisti pri bazenu, pri komunalni in na gimnaziji, vendar niso prosto dostopni širši javnosti. Dobro zasedena je tudi plezalna stena v športni dvorani Polaj, saj je interes za plezanje tako velik. Na splošno je bilo v fokusnih skupinah in intervjujih omenjeno, da bi bile lahko zunanje površine bolj obiskane, nasprotno pa pri dvoranah termine zasedejo klubi in društva in posamezne organizirane skupine sploh nimajo možnosti najema.

Sodelujoči v intervjujih in fokusnih skupinah so navedli tudi nekaj infrastrukture, ki je manj priljubljena pri uporabnikih. Primer takšne infrastrukture je trim steza, ki bi lahko bila bolj obiskana. Ob lepem vremenu so dobro zasedene tudi druge zunanje površine v mestu – otroška igrišča, večnamenska igrišča, športni park Ledenica in mestni park. Tudi športni park Kipe je priljubljena lokacija za tek in hojo, vendar pa so sodelujoči poudarili, da bi bile lahko večinoma vse zunanje površine za rekreacijo še bolj obiskane.

Sodelujoči so komentirali predvsem zasedenost rekreacijske infrastrukture v mestu, zasedenosti vaških igrišč pa niso ocenjevali. Omenjeno je bilo, da so dobro obiskani vrhovi, npr. Kum in Mrzlica, Vrhe, Sveta Planina in Planinska vas pa so priljubljene lokacije predvsem za hojo. Tako je najboljše zasedena rekreacijska infrastruktura v mestu, z izjemo Kuma, pa so bolj obiskani vrhovi in planinske poti na levem bregu Save oz. severno od mesta.

Najpogosteje prebivalci Občine Trbovlje uporabljajo infrastrukturo v domači občini. Od rekreacijske infrastrukture v sosednjih občinah je najbolj priljubljena uporaba planinskih poti na Mrzlico, ki potekajo v občinah Prebold in Žalec. V zagorski občini je pogostejša še uporaba kolesarskih poti, ki vodijo v Izlake preko Kisovca v Zagorje, in planinskih poti na Čemšeniško planino. V Občini Hrastnik prebivalci trboveljske občine najpogosteje uporabljajo pokrit bazen in planinske poti na vrhove, kot je Kopitnik.

4 Dostopnost rekreacijske infrastrukture

4.1 Skupna ocena dostopnosti

Udeleženci fokusnih skupin in dva intervjuvanca so numerično ocenili več tipov dostopnosti rekreacijske infrastrukture: 1) finančno, 2) prostorsko, 3) časovno in 4) fizično dostopnost za ranljive skupine. Sodelujoči na fokusnih skupinah so numerično ocenili tudi splošno opremljenost z rekreacijsko infrastrukturo v občini. Vsak vidik so ocenjevali z ocenami od 1 (zelo slaba dostopnost) do 5 (zelo dobra dostopnost). Povprečna ocena (Preglednica 5) je izračunana na podlagi vseh ocen, ki so jih podali sodelujoči. Ocene je podalo skupno 16 oseb.

Preglednica 5: Povprečne ocene dostopnosti (vir: fokusne skupine in intervjuja)

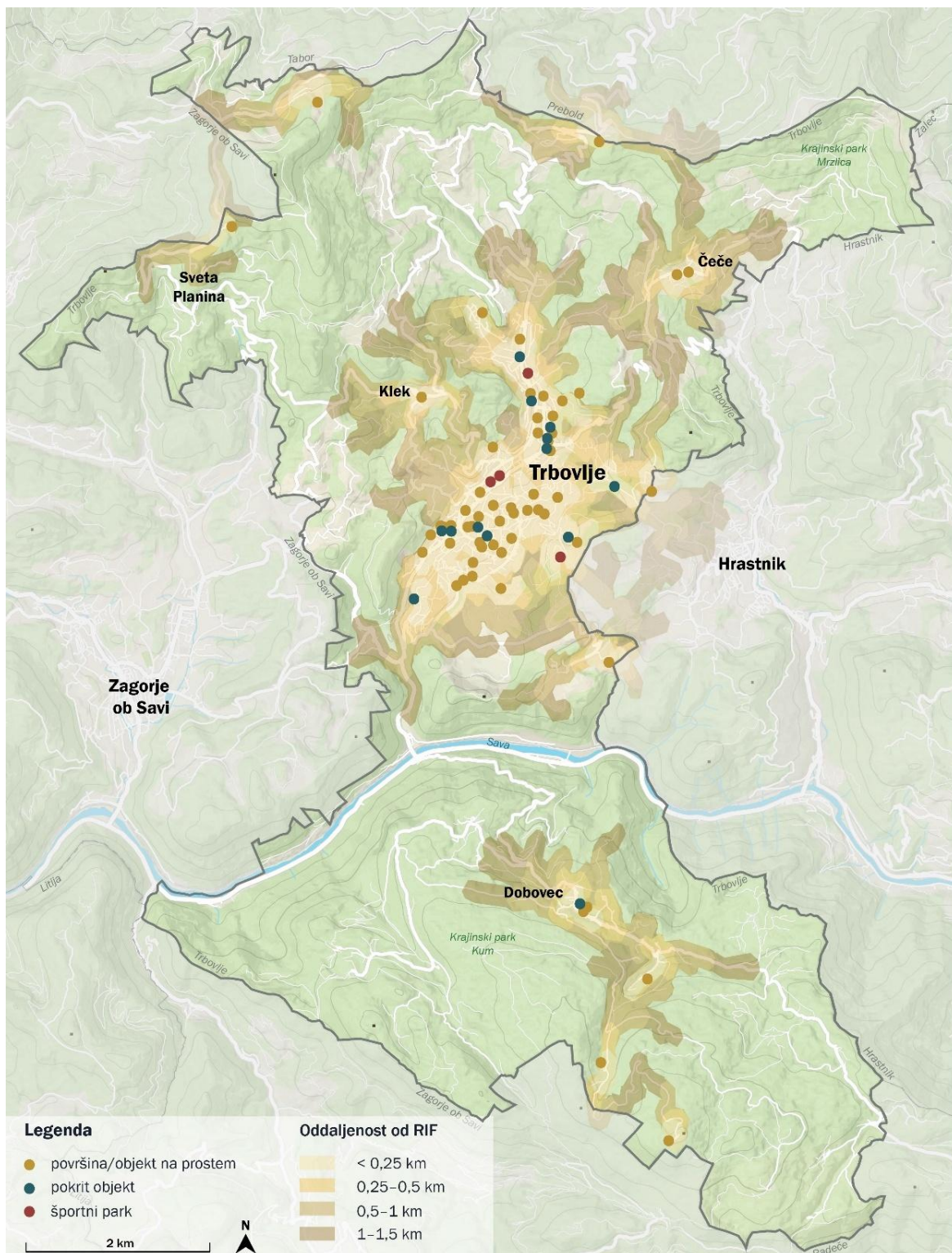
Dostopnost	Povprečna ocena
Finančna	3,9
Prostorska	3,6
Časovna	3,2
Fizična dostopnost za ranljive skupine (funkcionalno ovirani)	2,9
Splošna opremljenost z rekreacijsko infrastrukturo v občini	3,6

Najbolje ocenjena je kategorija finančne dostopnosti (v povprečju so jo ocenili kot dobro), saj sta rekreacijska infrastruktura in ponudba na splošno cenovno dostopni prebivalcem in cena ni eden izmed pomembnejših razlogov, ki bi onemogočal ukvarjanje z rekreacijo. Drug najbolj ocenjen vidik dostopnosti je prostorska dostopnost, kar je posledica dobre razporeditve rekreacijske infrastrukture v središčnem naselju občine. Časovno dostopnost so ocenili kot niti dobro niti slabo (3,2) in navedli nekaj konfliktov v povezavi s tem, predvsem pomanjkljivo koordinacijo med Zavodom za mladino, šport in turizem, različnimi klubi in drugimi, ki želijo najeti termine v dvoranah. Najslabše ocenjen vidik je fizična dostopnost za ranljive skupine, v povprečju sicer ocenjena kot niti dobra niti slaba (2,9). Splošna opremljenost z rekreacijsko infrastrukturo v občini je bila ocenjena kot razmeroma dobro (3,6), kljub temu pa so nekateri predlagali še novo rekreacijsko infrastrukturo.

4.2 Prostorska dostopnost

Mesto Trbovlje je razmeroma dobro pokrito z rekreacijsko infrastrukturo, stanje pa je drugačno na podeželskem delu občine. Kljub temu, da je nekaj rekreacijske infrastrukture tudi v vaških naseljih ali zaselkih, gre v nekaterih primerih za zelo specifično vrsto, npr. balinišče, in ne za npr. večnamensko rekreacijsko površino. Imajo pa prebivalci na podeželju boljši dostop do planinskih in pohodniških poti, npr. na Kum, Vrhe, Javor, Sveto planino in Mrzlico, pri čemer je za planinarjenje potrebna dobra kondicija, zahtevnejše je tudi kolesarjenje. Južni del občine na desnem bregu Save je slabše pokrit z rekreacijsko infrastrukturo, nekaj infrastrukture je le na Dobovcu in okolici (smučišče Trotovník in otroško igrišče na Kumu), nekatera naselja, kot sta Završje in Ključevica, nimajo rekreacijske infrastrukture, so pa ta naselja redko poseljena (gostota prebivalstva je v nekaterih naseljih manjša od 10 preb./km²). V nekaterih primerih je sicer možno relativno preprosto priti do rekreacijske infrastrukture, vendar pa dostopnost

omejujejo drugi dejavniki, npr. pravila posameznih upravljavcev (kot v primeru zasebnih fitnes studiev in zunanjega gimnazijskega igrišča, ki je za širšo javnost zaprto), nekatera infrastruktura pa je zelo specifična in je namenjene le ožji skupini uporabnikov (npr. motokros na Kipah in strelišče Agnez).

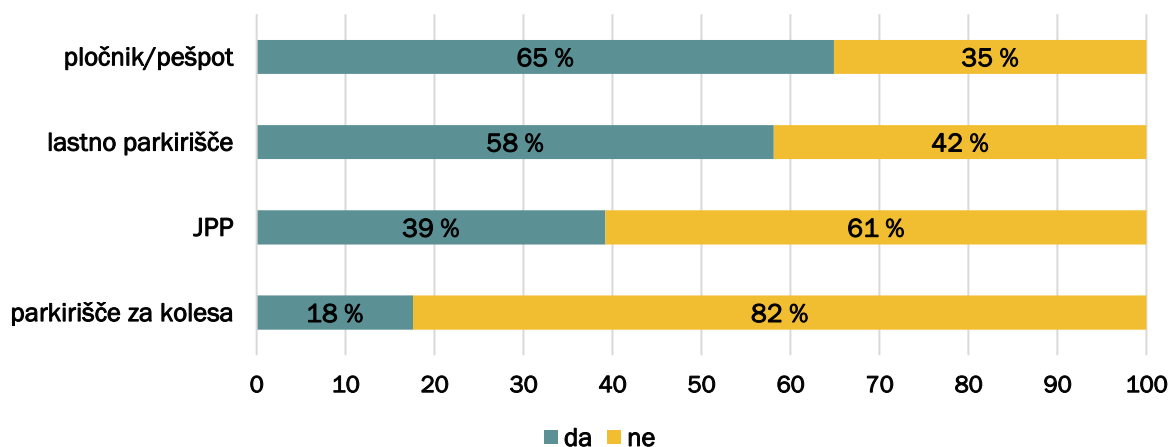

Slika 32: Prostorska dostopnost do rekreacijske infrastrukture (pri izračunu je bila upoštevana peš dostopnost) (kart. podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Sliki 33a in b: Omejena dostopnost fitnes studia Bodyfit Center pri letnem bazenu in omejena dostopnost do zunanjšega gimnazijskega igrišča (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Najboljša prostorska dostopnost do rekreacijske infrastrukture je v mestu Trbovlje, kjer je večina infrastrukture dostopna peš (slika 32). Razdalje med različnimi mestnimi predeli in določeno infrastrukturo sicer niso velike, npr. prebivalci Kolonije 1. maja imajo do športnih parkov Rudar in Partizan manj kot 1 kilometer, vendar morajo pri tem premagati več kot 50 višinskih metrov, kar je lahko za mlajše in tiste z manj kondicije zahtevno. Tudi dostopnost do nekatere specifične infrastrukture se za prebivalce različnih mestnih predelov razlikuje, npr. prebivalci Žabjeka, enega južnejših mestnih predelov, imajo do trim steze približno 3 kilometre, od trboveljskega ribnika pa so oddaljeni le malo več kot pol kilometra.

Slika 34: Prometna dostopnost popisane rekreacijske infrastrukture

Približno dve tretjini (65 %) rekreacijske infrastrukture v občini sta dostopni peš po urejenih peš poteh, v mestu pa po urejenih pločnikih, kar je pomembno pri zagotavljanju varnosti pri dostopanju do infrastrukture. Več kot polovica popisane infrastrukture (58 %) ima v bližini urejeno parkirišče, kar omogoča dostop z avtomobilom. So pa udeleženci fokusnih skupin in predstavniki enega izmed športnih klubov opozorili na to, da je parkiranje v središču Trbovelj lahko problem. Na primer, karate klub ima treninge v dvorani OŠ Ivana Cankarja Trbovlje, šola pa nima urejenega lastnega parkirišča. Problem s parkiranjem se pojavlja tudi pri športni dvorani Polaj, kjer mesta, namenjena uporabnikom dvorane, občasno zasedejo stanovalci okoliških stavb. V središču Trbovelj je parkiranje na ulicah v omejenem delu sicer plačljivo, a so parkirišča ob rekreacijski infrastrukturi večinoma brezplačna (npr. pri športnem parku Kipe). Nekatera infrastruktura nima posebej urejenih parkirišč (npr. vrtičkarska območja in otroška igrišča v Trbovljah), saj je namenjena predvsem stanovalcem okoliških stavb, ki imajo možnost parkiranja poleg

svojega bivališča. Z javnim prevozom je dostopna dobra tretjina infrastrukture (39 %). Z avtobusom je možno dostopati predvsem do infrastrukture v središču Trbovelj. Najmanj infrastrukture je dostopne s kolesom, saj ima urejeno parkirišče za kolesa le manj kot petina objektov in površin (18 %). Kljub temu, da je skozi Trbovlje urejena kolesarska pot, dostopanje do infrastrukture s kolesom ni razširjeno, k čemer pripomore tudi strmejši relief.

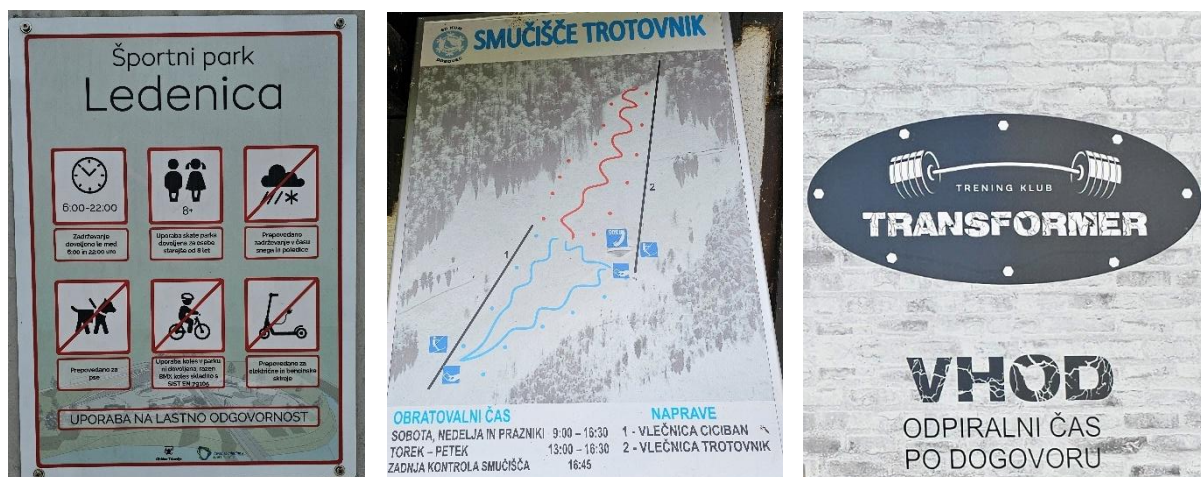
Sliki 35a in b: levo: Urejeno parkirišče za kolesa poleg športnega parka Rudar (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec); desno: Urejeno parkirišče poleg dvorane AMD (foto: Dejan Cigale)

4.3 Časovna dostopnost

Malo več kot polovica (53 % oz. 39 objektov) rekreacijske infrastrukture je časovno neomejeno dostopna uporabnikom. Med časovno neomejeno dostopnimi objekti jih večina sodi v kategorijo površine/objekti na prostem (38 objektov), en objekt pa v kategorijo športni parki. Glede na podrobnejšo tipologijo so neomejeno dostopna večinoma vsa otroška igrišča in nekatere umetne površine za skupinske športe. Neomejeno časovno dostopni so tudi vrtički, vendar pa lahko na njih vrtnarijo le najemniki. Ves čas sta dostopna tudi ribnik in trim steza.

Omejeno časovno dostopnost ima 35 objektov oz. površin, kar je 47 % vse popisane rekreacijske infrastrukture v občini. Vsi pokriti objekti imajo omejeno časovno dostopnost. Šolske telovadnice so v dopoldanskem času namenjene šolski rabi, popoldne in ob vikendih pa klubom. Preostali dvorani (Polaj in AMD) sta prav tako omejeno časovno dostopni, rekreacija v teh dvoranah pa je možna zgolj prek kluba, društva ali organizirane skupine in z zakupom termina. Omejeno časovno dostopnost ima tudi večina športnih parkov (tri od štirih), kjer se je mogoče rekreirati le podnevi (npr. med 6.00 in 22.00), ponekod pa je rekreacija možna le v sklopu treningov kluba (npr. igranje nogometa na stadionu v športnem parku Rudar). Infrastruktura, s katero upravljajo ali je v lastni zasebnih ponudnikov, je tudi časovno omejeno dostopna, npr. fitnes studii in namenska športna dvorana za borilne veščine.

Omejeno časovno dostopne so tudi nekatere zunanje površine za rekreacijo. Delujoči smučišči sta sicer dostopni skozi celo leto, a je smučanje možno le pozimi v primernih snežnih razmerah. Zunanja igrišča ob šolah so tudi omejeno časovno dostopna, saj so primarno namenjena šolski rabi, javnosti pa so na voljo ob popoldnevih in vikendih (npr. igrišče ob OŠ Ivana Cankarja Trbovlje). Med aktivnostmi, ki jih je mogoče izvajati le z rezervacijo termina oz. ure, sta tudi igranje tenisa na teniških igriščih v Trbovljah in jahanje na jahališču v Retju. Tudi vožnja na motokrosu je možna le v določenem času in v primeru, da so proge urejene. Obisk letnega bazena je prav tako možen le v času obratovanja bazena, kar je po navadi med junijem in avgustom ali septembrom.

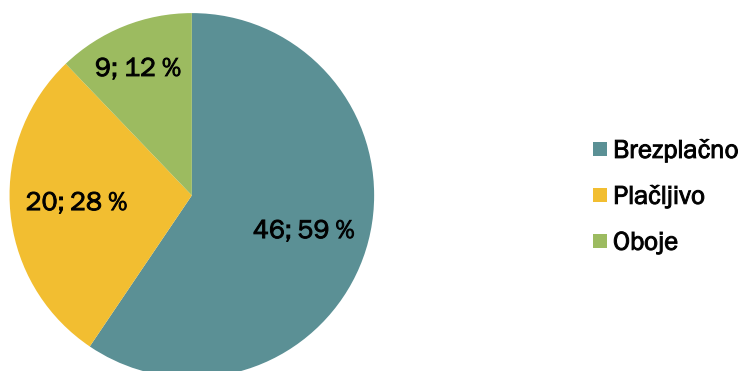
Slike 36a–c: 36a: Pravila uporabe športnega parka Ledenica; 36b: Tabla, ki pojasnjuje obratovalni čas smučišča Trotovnik; 36c: Pojasnilo, kdaj je možno uporabljati fitness studio Transformer trening klub (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

S časovno dostopnostjo nimajo težav tisti, ki se ukvarjajo z rekreacijo v sklopu šolskih aktivnosti in aktivnosti klubov in društev, večji problem pa je časovno dostopnost za rekreativno oz. neorganizirano ukvarjanje s športom. Udeležence fokusnih skupin je zmotila predvsem nedostopnost športnih dvoran za tiste, ki bi želeli npr. rekreativno igrati dvoranske športe ali plezati po plezani steni v športni dvorani Polaj. Zmotila jih je tudi nedostopnost nekaterih površin v športnem parku Rudar, ki so na voljo le tistim, ki trenirajo npr. nogomet, atletiko ali se udeležujejo nordijske hoje za upokoјence. Omenili so tudi problematiko nedostopnosti zunanjega gimnazijskega igrišča, ki je bilo v preteklosti ob popoldnevih in vikendih prosto dostopno širši javnosti, zdaj pa je uporaba igrišča tudi v tem času možna le po predhodnem dogovoru z upravljavcem. Komentirali so tudi, da je pri zagotavljanju časovne dostopnosti ključna dobra koordinacija med uporabniki rekreacijske infrastrukture, klubi, društvi in upravljavci. Nekateri udeleženci fokusnih skupin so poročali, da zaradi slabe koordinacije, pri kateri ni bilo jasno zabeleženo, kateri termin je namenjen katerim uporabnikom, niso mogli dostopati do rekreacijske infrastrukture (omenjeno v primeru dvorane AMD).

4.4 Finančna dostopnost

Finančna dostopnost je najbolj ocenjen vidik dostopnosti, saj so jo udeleženci fokusnih skupin in intervjuvanca v povprečju ocenili kot dobro. Nekatera rekreacijska infrastruktura je uporabnikom na voljo brezplačno, za uporabo druge pa je potrebno plačilo. Več kot polovica popisane infrastrukture je uporabnikom na voljo brezplačno (59 % oz. 46 objektov), uporaba več kot četrtine objektov (28 % oz. 20 objektov) je plačljiva, uporaba devetih objektov oz. 12 % infrastrukture pa je za določene uporabnike brezplačna, za nekatere pa plačljiva. Brezplačno dostopne so predvsem površine na prostem, med katere sodijo vsa otroška igrišča, umetne površine za skupinske športne, zunanja balinišča, trim steza in ribnik. Brezplačno se je mogoče rekreirati tudi v športnih parkih Kipe in Ledenica. Med plačljivimi objekti so tako nekatere površine na prostem kot tudi nekaj pokritih objektov. Plačljiva je uporaba nekaterih dvoran (npr. AMD in kettlebell dvorane), fitness studiev, pokritega balinišča in notranjega strelišča. Med zunanjimi površinami je plačljiva uporaba vrtičkov (potrebno je plačilo najemnine), obeh smučišč, teniškega igrišča, jahališča, motokrosa, zunanjega strelišča in bazena. Med objekti, katerih uporaba je za nekatere brezplačna za druge pa plačljiva, so šolske telovadnice, v katerih so aktivnosti v okviru športne vzgoje učencev na voljo zastoj, plačati pa morajo tisti, ki telovadnice uporabljajo v popoldanskem času za treninge. Aktivnosti nekaterih društev, ki uporabljajo dvorano, občina subvencionira v okviru letnega

programa športa. Uporaba nekaterih objektov v športnih parkih Rudar in Partizan je plačljiva, nekateri pa so uporabnikom na voljo brezplačno.

Slika 37: Finančna dostopnost rekreacijske infrastrukture

Nobeden od udeležencev fokusnih skupin ni omenil, da bi bil strošek za uporabo plačljive infrastrukture previsok. Strinjali so se sicer, da so pogosto različne vadbe in treningi plačljivi, a cene niso navedli kot omejujočega dejavnika, zakaj bi se ali se ne bi odločili za rekreacijo. Komentirali so tudi, da so članarine v nekaterih klubih (npr. v karate klubu) cenovno ugodne, še posebej v primerjavi s članarinami v večjih mestih po Sloveniji. Cene uporaba plačljive infrastrukture se pogosto razlikujejo za različne starostne skupine (npr. odrasli, upokojenci) in uporabnike (npr. družina, član kluba). Pregled cen uporabe nekatere rekreacijske infrastrukture in nekatere rekreacijske ponudbe je predstavljen v Preglednici 6.

CENIK ZA SEZONO 2022		
A	ČLANARINA (pridobitev statusa »član«, brez kreditov)	20,00 €
DOPOLDANSKO IGRANJE – od 8.00 – 12.00 ure (cene veljajo za člane)		
B	ČLANARINA (10 kreditov)	30,00 €
C	Dodatna ura	4,00 €
Dopoldanski krediti veljajo tudi za igranje ob sobotah, nedeljah in praznikih.		
CELODNEVNO IGRANJE – od 8.00 – 12.00 ure in od 14.00 – 22.00 ure (cene veljajo za člane)		
D	ČLANARINA (20 kreditov)	80,00 €
E	ČLANARINA (10 kreditov)	50,00 €
F	Dodatna ura	6,00 €
Kredit veljajo tudi za igranje ob sobotah, nedeljah in praznikih.		
UČENCI, DIJAKI, ŠTUDENTI (cene veljajo za člane)		
G	ČLANARINA (20 kreditov za dopoldansko in popoldansko igranje)	60,00 €
H	Dodatna ura	4,00 €
Kredit veljajo tudi za igranje ob sobotah, nedeljah in praznikih.		

Slika 38: Cenik uporabe teniških igrišč Teniškega kluba Trbovlje (foto: Dejan Cigale)

Preglednica 6: Cena uporaba nekatere rekreacijske infrastrukture in vadb

Uporaba RIF/aktivnosti klubov	Cena	Znižana tarifa (upokoјenci, dijaki, študentje)
Karate klub - članarina	25 EUR/mesec	
Športno društvo Naredi nekaj zase - telovadba	8 EUR/dan	
Športni park Ledenica		brezplačno
Trim steza		brezplačno
Športni park Kipe		brezplačno
Športni park Rudar – zunanje površine		brezplačno (uporaba reflektorjev 10 EUR/ura)
Športno društvo Pljuski – plavalni tečaj za otroke (10-urni)	60 EUR	
Nogometni klub Rudar	40 ali 45 EUR/mesec	
Ženski nogometni klub	30 EUR(mesec	
Košarkarski klub Felix Zasavje	30 EUR/mesec	Brezplačno za drugega družinskega člana
Košarkarski klub Rudar	35 EUR/mesec	
Smučarsko društvo Kum-Dobovec – vikend smučarski tečaj	70 EUR	
Smučišče Trotovník	10 EUR/dan	8 EUR/dan
Teniški klub Trbovlje – članarina za neomejeno igranje	60 EUR	
Teniški klub Trbovlje – komercialni zakup za nečlane	9 EUR/ura	
Športno društvo 365 - telovadba	25 EUR	15 EUR, otroci brezplačno
Športno društvo balinarski klub Buldog - članarina	20 EUR	
Letni bazen	5,5 EUR (celodnevna karta), med vikendi 6/EUR	4,5 EUR (celodnevna karta), med vikendi 5 EUR
Bodyfit center – letna karta	349 EUR/leto	
Najem odbojkarskega igrišča ob bazenu	10 EUR/ura	
Plesna šola Samba Pa Ti Trbovlje – plesni tečaj za par	98 EUR/par	
Plesni klub Kattan – gibalno plesna rekreacija za upokoјence	5 EUR/obisk	
Plesna šola Kattan – plesni tečaji	35 EUR/mesec (1-krat tedensko); 60 EUR/mesec (2-krat tedensko)	
Najem vrtilčka	12 EUR/vrt ali približno 100 EUR/leto/združen sklop vrtilčkov	

Klubom, ki pri treningih uporabljajo zunanje površine (npr. športne park Kipe, Partizan in Ledenica), so te površine na voljo brezplačno. Morajo pa klubi plačati najem športnih dvoran oz. telovadnic (Preglednica 7). Tudi šole morajo plačati dnevno vstopnico v višini 3 EUR, če želijo na bazenu izvesti športni dan ali tečaj

plavanja. Za uporabo določene infrastrukture je mogoče kupiti sezonsko vstopnico, npr. za letni bazen, teniška igrišča in fitness studio Bodyfit.

Preglednica 7: Cena najema nekatere rekreacijske infrastrukture za društva in klube (ZMŠT, 2023)

Najemnina za klube/društva	Cena (EUR)
Športna dvorana Polaj – tri vadbene enote	40 EUR/ura
Športna dvorana Polaj – ena vadbena enota	15 EUR/ura
Športna dvorana Polaj - fitness	10 EUR/ura
Športni park Rudar – nogometni stadion	30 EUR/ura
Športni park Rudar - atletska steza (za skupine)	10 EUR/ura
Športni park Rudar – rokometno igrišče	5 EUR/ura
Športni park Partizan – zunanje površine	brezplačno

Udeleženci fokusnih skupin so poročali, da se nekatera društva in klubi kljub cenovno ugodnim članarinam in vadbam srečujejo z upadom oz. pomanjkanjem članov. Na primer, športno društvo balinarski klub Bulldog je imelo v preteklosti tudi 60 članov, v zdajšnji sezoni pa jih ima približno 10.

4.5 Dostopnost za ranljive skupine

Fizično dostopnost za ranljive skupine so sodelujoči na fokusnih skupinah med vsemi vidiki dostopnosti ocenili najslabše – s povprečno oceno 3 (niti dobra niti slaba). Pri ocenjevanju so upoštevali točno določeno ranljivo skupino, in sicer osebe z gibalnimi oviranostmi. Večina rekreacijske infrastrukture nima posebnih prilagoditev, ki bi omogočale dostop in vadbo osebam z gibalnimi oviranostmi. Do nekatere infrastrukture je dostop sicer mogoč, a ni prilagojenih naprav in igril, ki bi takšnim osebam omogočala rekreacijo. Dostop do rekreacijske infrastrukture pogosto onemogočajo robniki, stopnice in neprimerna podlaga, kot so trava, pesek ali luknjasta pot. Nekateri objekti pa omogočajo dostop in vadbo tudi gibalno oviranim, npr. v športni dvorani Polaj so že izvedli tekmovanje v parakarateju. Tudi športni park Rudar naj bi omogočal dostop gibalno oviranim, v mestnem parku pa jim je na voljo posebna gugalnica. Rekreacijo gibalno oviranih v Trbovljah otežuje tudi relief, že v mestu so nekatere ceste in poti precej strme, tudi planinske poti na okoliške vrhove so za rekreacijo gibalno oviranih neprimerne.

Sliki 39a in b: levo: Gibalno ovirani se lahko rekreirajo v mestnem parku; desno: otroško igrišče v Koloniji 1. maja ni dostopno za osebe z gibalno oviranostjo (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Upokojenci, ki so se udeležili fokusnih skupin, so govorili tudi o ponudbi, prilagojeni starejšim. Povedali so, da sem jim zdi ponudba, namenjena posebej starejšim, omejena. Pogrešajo še več organiziranih in bolj raznovrstnih vadb, želeli pa bi si biti tudi bolj informirani, kakšna ponudba sploh obstaja za to starostno

skupino. Ker je zanimanje za organizirane vadbe za starejše zelo veliko, so skupine pogosto polne in ne sprejemajo novih članov.

4.6 Identificirani konflikti dostopnosti

Na področju dostopnosti so bili omenjeni predvsem trije konflikti:

- 1) slaba koordinacija med upravljavcem in uporabniki oz. klubi in društvi pri razporejanju in rezervaciji terminov v športnih dvoranah (predvsem Polaj in AMD),
- 2) nedostopnost pokritih objektov, zunanjšega gimnazijskega igrišča in športnega parka Rudar za splošno rekreacijo in
- 3) nedostopnost fitnessov širši javnosti.

Predstavniki karate kluba je omenil tudi problem v povezavi z uporabo športne opreme in rekvizitov (npr. blazin). Klub lahko za treninge uporablja šolske telovadnice, vendar morajo športne rekvizite prinesiti s sabo, ker so tisti, ki so v lasti šole, v popoldanskem času pod ključem.

Pokriti športni objekti, še posebej večnamenske dvorane, so na voljo predvsem športnim društvom in klubom za potrebe treningov, ne more pa recimo prostora najeti skupina, ki bi želela v dvorani izvajati jogo ali zumba. Tako mlajše kot upokojece je zmotilo, da so vsi fitness studii širši javnosti nedostopni, namenjeni so le določeni skupini uporabnikov (npr. članom ali dijakom na gimnaziji), uporaba pa je mogoča le pod nadzorom trenerja ali v prisotnosti osebe, ki skrbi za delovanje vseh naprav. V povezavi s prometno dostopnostjo je bil omenjen še problem parkiranja v središču Trbovelj.

Več konfliktov je bilo omenjenih tudi pri uporabi kolesarske infrastrukture, ki so podrobneje predstavljeni v pod poglavju 2.3. Mlajši, ki rolajo v Trbovljah, so navedli še problem hitre vožnje kolesarjev in električnih skirojev po pločnikih. Identificiranih je bilo tudi več konfliktov med uporabniki, planinske poti občasno uporabljajo tudi gorski kolesarji in motokrosisti. Ena oseba ženskega spola pa je omenila še problem odsotnosti občutka varnosti in razložila, da ji je neprijetno se sprehajati po poteh v gozdu v bližini Trbovelj, ker se ne počuti varno.

Pri športni dvorani Polaj je bil omenjen tudi konflikt na področju upravljanja. Lastništvo ni povsem urejeno in ni jasno določeno, kakšne upravljavske pristojnosti imata Zavod za mladino, šport in turizem ter srednja šola. Problem lastništva je prisoten tudi pri vrtičkih, saj občina nima sistematično urejene evidence, katere lokacije vrtičkov so občinske, zato se pojavljajo težave pri najemanju in odkupovanju posameznih vrtičkov. Občina jih oddaja v zakup oz. dolgotrajni najem občanom (tisti, ki nimajo stalnega prebivališča v občini, vrtička ne morejo najeti). Večina vrtičkov je uradno v občinski lasti, četudi lastništvo vseh ni dokončno urejeno, saj so nastali na nekdanjih parcelah podjetja RTH (Rudnik Trbovlje Hrastnik). Občina naj bi si sicer prizadevala vzpostaviti evidenco vseh občinskih vrtičkov, sistematičnega popisa še ni, prebivalci pa se pogosto pritožujejo, da je zelo težko priti do vrtička, ker so vsi oddani, in da ni jasnega pregleda, na katerih lokacijah sploh so. Edina lokacija, kjer je zaenkrat občina vrtičke sistematično uredila, so vrtički pod trim stezo.

5 Upravljanje in prostorsko načrtovanje rekreacijske infrastrukture

5.1 Rekreacijska infrastruktura v strateških dokumentih

Na občinski ravni ima občina več dokumentov, ki se med drugim nanašajo tudi na področje rekreacije in rekreacijske infrastrukture: občinski prostorski načrt (OPN) (Občina Trbovlje, 2015), strategijo razvoja občine (za obdobje 2014–2022; Občina Trbovlje, 2014; osnutek strategije do leta 2030; Občina Trbovlje, 2024b), celostno prometno strategijo (Občina Trbovlje, b. d.), strategijo športa (Občina Trbovlje, 2024a) in letne programe športa. V OPN-ju je predstavljano trenutno stanje na področju namembnosti površin, podane pa so usmeritve za nadaljnji prostorski razvoj. Strategija občine na podlagi trenutnega stanja na različnih področjih, med katerimi sta tudi šport in rekreacija, določa strateške cilje, ukrepe in kazalnike. V strategiji športa so podane usmeritve za različna področja rekreacije in razvoj rekreacijske infrastrukture. Celostna strategija med drugim obravnava stanje na področju aktivne mobilnosti, ki vključuje hojo in kolesarjenje, navedeni so tudi cilji za izboljšanje razmer za hojo in kolesarjenje v občini.

V letnih programih športa občina opredeljuje področja športa in rekreacije, ki se jih sofinancira prek letnega javnega razpisa. V programih so definirana štiri glavna področja: 1) športni programi, 2) športni objekti in površine za šport v naravi, 3) razvojne dejavnosti v športu in 4) športne prireditve in promocija športa. V zadnjem letnem programu športa iz leta 2024 so športnim objektom in površinam za šport v naravi namenili 9.882 EUR, kar je približno 9 % celotne vrednosti letnega programa. Sredstva so predvidoma porabili za vzdrževanje objektov in materialne stroške (športne organizacije).

Občinski prostorski načrt

V OPN je področje rekreacije omenjeno v več členih, med drugim pri analizi stanja in teženj dosedanjega prostorskega razvoja, možnostih prostorskega razvoja, kolesarskem omrežju, usmeritvah za razvoj dejavnosti po naseljih, usmeritvah za razvoj v krajini. Eden izmed členov se nanaša posebej na usmeritve na področju turizma in rekreacije. Občina razvoj turizma in priložnostnih dejavnosti, med katere sodi rekreacija, obravnava kot eno temeljnih strateških usmeritev tako na področju gospodarskega razvoja kot izboljšanja kakovosti življenja lokalnih prebivalcev.

Obstoječe površine za rekreacijo so že v naseljih Dobovec, Gabrsko, Knezdol, Klek in Trbovlje (pa tudi Čeče). Razvoj rekreacijske ponudbe se pogosto omenja skupaj z razvojem turizma, poudarjeno je tudi, da mora biti razvoj rekreacijskih površin skladen z ohranjanjem naravnih in kulturnih prvin in ne sme biti v konfliktu z drugimi rabami (npr. kmetijstvom). Eden največjih rekreacijskih potencialov v občini je narava oz. hribovito zaledje južno in severno od mesta. V mestu imajo pomembno vlogo pri zagotavljanju površin za rekreacijo zelene površine, pa tudi otroška igrišča. Usmeritve s področja rekreacije, omenjene v OPN so:

- Razvoj športno-rekreacijskega turizma na podeželju
- Spodbujanje rekreacijske rabe gozda
- Izkoriščanje rekreacijskega potenciala vode (razvoj čolnarjenja in kajakaštva na Savi)

- Rekreatijske površine (poti in kolesarske poti) se umešča po že obstoječih kolovozih in poteh
- Povezava hribovitih predelov občine s kolesarskimi potmi, ki se nadaljuje v sosednje občine
- Krepi se vloga naselja Dobovec kot rekreatijskega izhodišča (urejena parkirišča, prenočišča, informacijska točka), sekundarni rekreatijski območji sta Sveta planina in Medvednica, manjši središči sta še Škofja Riža in Retje (predvsem za kolesarjenje in jahanje)
- Ureditev novega športno-rekreatijske območja na južnem delu Trbovelj
- Novo športno-rekreatijsko območje se oblikuje v vzhodnem delu mesta na opuščenih in degradiranih rudniških površinah, na tem območju se načrtuje:
 - selitev nogometnega stadiona iz centra mesta
 - nova teniška igrišča
 - rokometno igrišče
 - ureditev večjega strelišča
 - ureditev prostora za kampiranje ob ribniku
 - ureditev območij za tek
 - povezave tega novega rekreatijskega območja s kolesarskimi potmi s centrom mesta in Hrastnikom
- Zagotavljanje turističnih kapacitet ob smučiščih predvsem za izvajanja programov šole v naravi in ureditev smučarskega centra na Vrheh
- Vključevanje zavarovanih območij narave (krajinska parka Kum in Mrzlica) v rekreatijsko ponudbo
- Zagotavljanje kakovostnih pogojev za kolesarjenje v mestu

V občini je mreža kolesarskih poti, ki povezujejo različne lokacije v hribovitem zaledju, uradno je označenih šest poti v skupni dolžini 129 km. Označenih je tudi veliko kolesarskih in konjeniških poti. Želijo vzpostaviti povezano mrežo kolesarskih poti, ki bo povezana z obstoječimi trasami.

Strategija razvoja športa 2024–2033

Leta 2024 je Občina Trbovlje pripravila strategijo razvoja športa. Analizirali so obstoječe stanje na področju rekreacije, rekreatijske ponudbe in infrastrukture ter med občani izvedli anketo, s katero so raziskovali, kakšno mnenje imajo o rekreatijski ponudbi in infrastrukturi v občini. Oblikovali so vizijo in osem strateških ciljev na področju športa: 1) vključevanje otrok in mladih v šport, 2) krepitev sodelovanja med deležniki v športu, 3) usposabljanje in razvoj strokovnih kadrov, 4) izboljšanje stanja in rabe športne infrastrukture, 5) povečanje raznovrstnosti in dostopnosti športnih programov, 6) povečanje vloge športnega turizma, 7) prilagoditev športnih programov in spodbujanje trajnostnega razvoja in 8) promocija športa v Občini Trbovlje. Pri vsakem strateškem cilju so zapisali ključne usmeritve. Pripravili so tudi nabor strateških ukrepov, na koncu pa še načrt realizacije strategije.

Strateški ukrepi se nanašajo na štiri področja, eden je namenjen tudi rekreatijski infrastrukturi: 1) organiziranost in financiranje športa, 2) razvoj športne infrastrukture, 3) športne programe in športne prireditve ter 4) promocijo športa in športnega turizma (Preglednica 8). Pri vsakem področju je navedenih več ukrepov in kazalniki za spremljanje stanja.

Preglednica 8: Pregled ukrepov in predvidenih aktivnosti po področjih športa kot opredeljeno v strategiji športa

Področje	Ukrepi	Predvidene aktivnosti
Organiziranost in financiranje športa	Prilagoditev Odloka in razpisa Letnega programa športa	_ Digitalizacija administrativnih postopkov _ Prilagoditev obstoječih ciljev, ukrepov in meril za financiranje

	Povečanje finančnih sredstev za šport	_ Prijava na razpise programa Erasmus+, državne razpise _ Pridobivanje sponzorjev _ Vzpostavljane javno-zasebnih partnerstev _ Vsakoletno povečanje občinskih sredstev za šport za 5 %
	Učinkovito sodelovanje deležnikov ter razvoj organizacijskega znanja	_ Spletna platforma za deljenje informacij o športnih dogodkih _ Redna srečanja športnih društev, klubov in šol ter občinskih institucij _ Občinske štipendije _ Sofinanciranje razvoja vodstvenih kompetenc
Razvoj športne infrastrukture	Modernizacija racionalne uporabe športnih objektov	_ Digitalni popis športnih objektov _ Sistem za spletno rezervacijo športnih objektov _ Uporaba športnih objektov za splošno javnost (večerne ure, vikendi)
	Prenova in energetska sanacija športnih objektov	_ Popis stanja obstoječe infrastrukture in potreb kot podlaga za pripravo prihodnjih projektov _ Prenova športnih objektov, energetska sanacija, optimizacija vzdrževanja
	Zasnova in gradnja novih športnih objektov	_ Nove vadbene površine in fitnesi na prostem _ Razvoj športnih parkov _ Analiza možnosti izgradnje pokritega bazena
Športni programi in športne prireditve	Organizacija športnih programov, sezonskih delavnic in taborov	_ Brezplačne dejavnosti za otroke in mladino _ Letni športni tabori, tematski in sezonski programi (npr. zimske in poletne počitnice) _ Brezplačni tečaji za privabljanje novih udeležencev
	Organizacija množičnih prireditev in dogodkov	_ Izvedba tradicionalnih prireditev _ Nove športne prireditve za vključevanje lokalne skupnosti _ Dogodki na temo športa
	Organizacija zdravih in rednih športnih aktivnosti	_ Športno-rekreativni programi za odrasle _ Vikend športe aktivnosti za otroke in mladino _ Sodelovanje z izobraževalnimi in zdravstvenimi institucijami
	Razvoj športnih programov za ranljive skupine in družinsko udejstvovanje	_ Programi za otroke s posebnimi potrebami, _ Prilagojeni programi za celotne družine _ Subvencioniranje športnih programov za socialno šibkejšje družine, otroke in starejše
	Razvoj kakovostnega tekmovalnega športa	_ Vzpostavitev mentorstev _ Podpora športnim društvom _ Usposabljanja, specializirani tečaji za trenerje
Promocija športa in športnega turizma	Promocija športnih aktivnosti	_ Promocija lokalnih društev in športnikov _ Povečanje prepoznavnosti Trbovelj kot športne destinacije _ Splošno informiranje o športu
	Razvoj športno-turističnih paketov	_ Povezovanje s turističnimi ponudniki _ Promocija naravnih in kulturnih znamenitosti _ Tematske športno-turistične poti
	Organizacija mednarodnih športnih dogodkov in taborov	_ Povečanje prepoznavnosti Trbovelj kot lokacije mednarodnih športnih dogodkov _ Športni tabori za obiskovalce iz tujine

	Športna kartica	_ Popusti in ugodnosti za lokalne prebivalce pri koriščenju športnih objektov _ Digitalizacija kartice (mobilna aplikacija)
--	-----------------	--

Celostna prometna strategija

Celostna prometna strategija se osredotoča predvsem na razmere za hojo in kolesarjenje. Ugotovili so, da pogoji za kolesarjenje v mestu niso najboljši, kolesarji pogosto za vožnjo uporabljajo vozišče ali pločnike. Predvidena je ureditev novih kolesarskih povezav in spodbujanje uporabe kolesa za vožnjo iz Trbovelj na železniško postajo ter nato uporaba vlaka (spodbujanje trajnostne mobilnosti dnevnih migrantov). Ugotovljeno je bilo, da tudi razmere za pešačenje v mestu niso ustrezne, še posebej problematična je povezava med vzhodnim in zahodnim delom mesta. Z urejanjem varnih pešpoti želijo izboljšati razmere, da bodo lahko prebivalci Trbovelj krajše razdalje in dnevne opravke lahko opravili peš.

Ukrepi na področju hoje, opredeljeni v strategiji, med drugim predvidevajo ureditev varnih peš površin v mestu in prehodov za pešce, ureditev pešpoti do Zagorja in Hrastnika, celostno ureditev peš površin ob glavni prometnici skozi Trbovlje, gradnjo pločnikov na Bevškem in do Kleka, ureditev klančin in vzpostavitev infrastrukture za premagovanje višinskih razlik (Ojstro, Klek in Terezija).

Na področju kolesarjenja so predvideni naslednji ukrepi: izvedba kolesarskih površin, nabava električnih koles, ureditev mreže e-polnilnic, vzpostavitev sistema za izposajo e-koles in možnost povezave s sistemom izposoje v Zagorju in Hrastniku, ureditev kolesarskih povezav do Hrastnika in Zagorja in po dolini reke Save, ureditev kolesarnic in analiza možnosti kolesarjenja po rudniških rovih.

Strategija razvoja občine

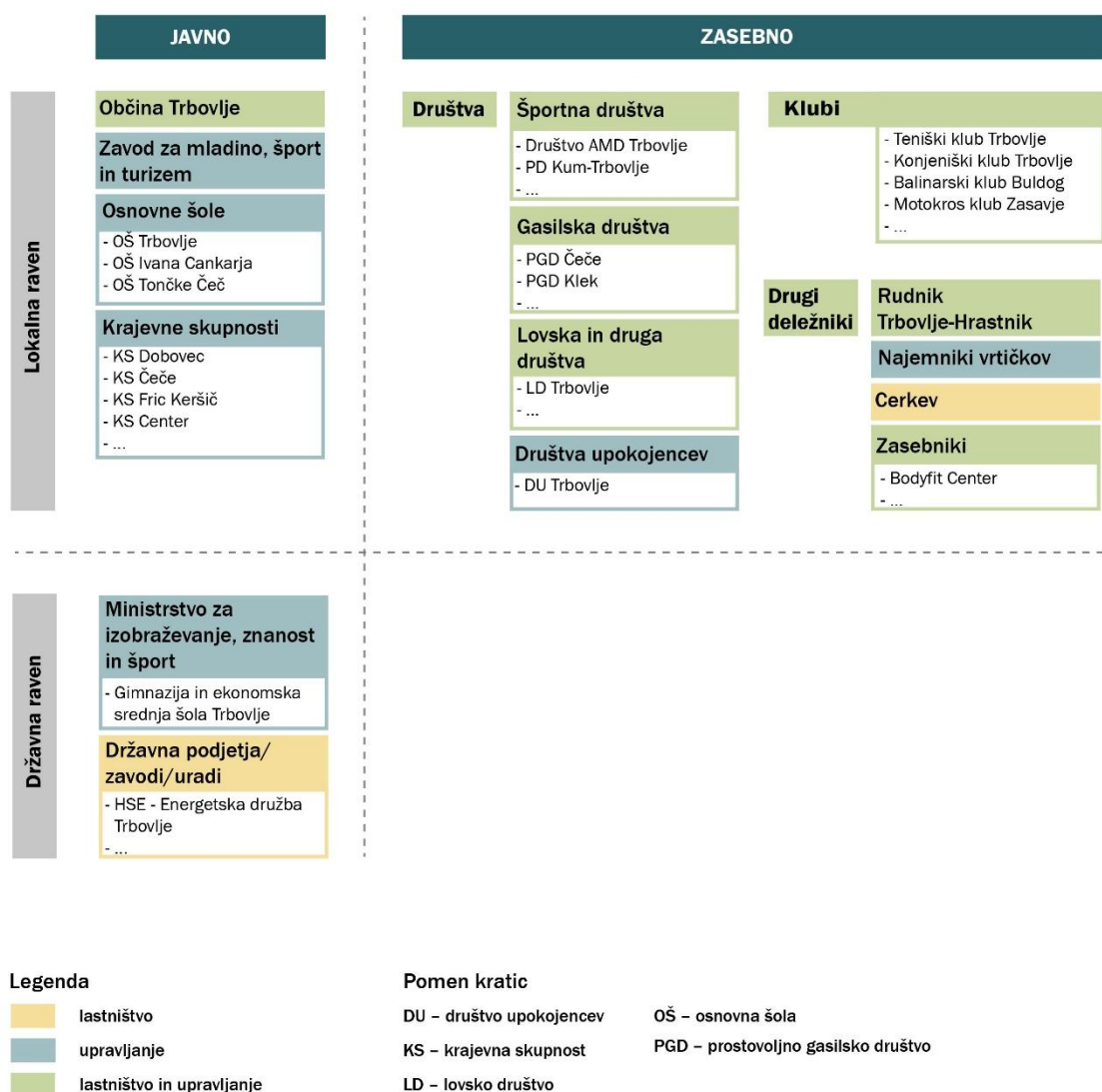
V osnutku Strategije razvoja Občine Trbovlje do leta 2030 je eno izmed poglavij posebej namenjeno športu in rekreaciji (Občina Trbovlje, 2024b). Rekreacijo vidijo kot enega ključnih dejavnikov kakovosti življenja in zato spodbujajo razvoj športne infrastrukture. Opredeljeni so tudi najpomembnejši športni objekti v občini, med katero so uvrstili športni park Rudar, športno dvorano Polaj, zunanje igrišče v športnem parku Partizan in letno kopališče. Med pomembnejšimi objekti rekreacijske infrastrukture so omenjeni še fitnesi na prostem, atletska steza in igrišča za košarko in odbojko. Zavod za mladino, šport in turizem je naveden kot ključni deležnik pri upravljanju infrastrukture in organizaciji športnih programov in dogodkov. Občina Trbovlje podpira rekreacijo vseh generacij, še posebej pa otrok in mladine ter starejših. Med vadbbami za širši krog uporabnikov sta omenjena pilates in joga. Glavni namen je skrbeti za dostopnost rekreacijske ponudbe in infrastrukture, pa tudi za priljubljenost.

Med cilji na področju športa in rekreacije so omenjeni: prenova zunanjih rekreacijskih površin, spodbujanje večnamenske rabe športne infrastrukture, organizacija večjih športnih dogodkov in gradnja rekreacijsko-sprehajalne poti Ojstro. Rekreacijske vsebine so tudi ključne pri sanaciji degradiranih rudniških površin, na katerih je predvidena ureditev novih rekreacijskih površin, zelenih območij, vrtičkov, vodnih površin in tematskih poti.

5.2 Lastništvo, upravljanje in vzdrževanje rekreacijske infrastrukture

V Občini Trbovlje sta lastništvo in upravljanje rekreacijske infrastrukture najpogostejše v pristojnosti občine ali zasebnika, vzdrževanje pa je po navadi v pristojnosti upravljavca posameznega objekta (slika 40). Med javnimi deležniki s področja lastništva in upravljanja je Občina Trbovlje ena najpomembnejših deležnikov.

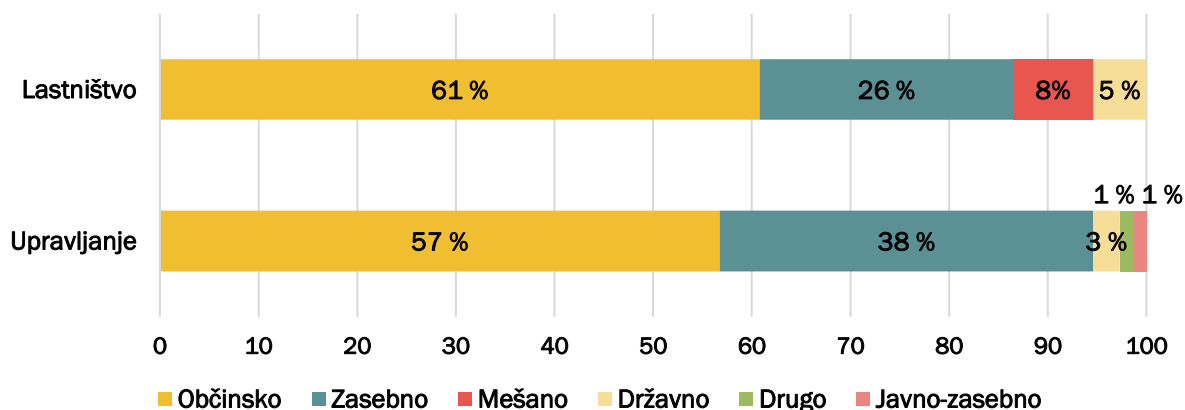
Občina je lastnica več kot polovice objektov rekreacijske infrastrukture (61 % oz. 45 objektov), neposredno ali prek drugih občinskih organov ali javnih zavodov, npr. Zavoda za mladino, šport in turizem in osnovnih šol, pa upravlja z več kot polovico objekti rekreacijske infrastrukture (57 % oz. 42 objekti). Občina najpogosteje infrastrukturo upravlja prek Zavoda za mladino, šport in turizem, posredno pa tudi prek krajevnih skupnosti in treh osnovnih šol, ki delujejo v Trbovljah. V primerih zasebnega lastništva je večinoma tudi upravljanje zasebno. Med zasebnimi lastniki in upravljavci infrastrukture so lahko različna športna društva (npr. strelsko, smučarsko, teniški klub), na podežlju tudi gasilska društva (npr. PGD Klek, PGD Čeče), lovska družina, Cerkev (npr. župnija Dobovec) in drugi posamezni zasebniki. Kljub temu da v nekaj primerih lastništvo ni povsem urejeno, je Občina Trbovlje med tremi pilotnimi občinami, izbranimi pri tem raziskovalnem projektu, edina, ki nima pri nobeni rekreacijski infrastrukturi lastništva evidentiranega kot družbena lastnina.

Slika 40: Glavni deležniki na področju lastništva in upravljanja rekreacijske infrastrukture v Občini Trbovlje

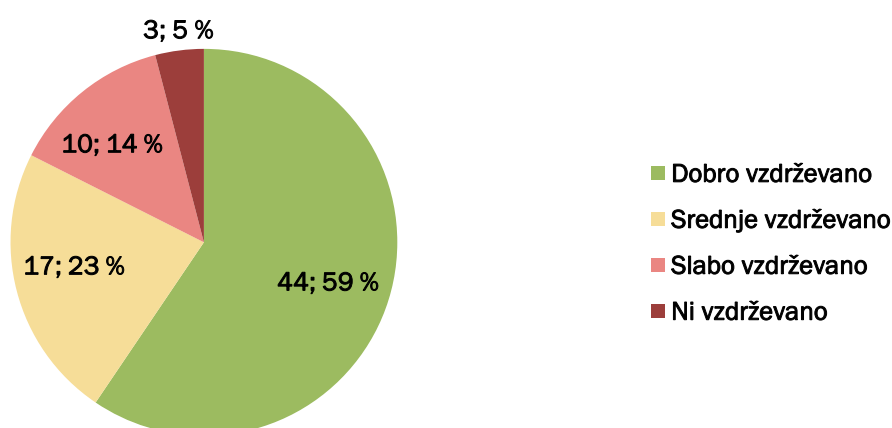
V nekaj primerih (šest objektov) je občina lastnica infrastrukture, upravljanje pa je zasebno. Takšna situacija je predvsem pri občinskih vrtičkih, s katerimi upravljajo oz. jih urejajo najemniki, v enem primeru občinsko infrastrukturo upravlja društvo upokojencev, v enem pa zasebni ponudnik rekreacije. V dveh primerih, v katerih je infrastruktura v lasti gimnazije in ekonomske srednje šole (GESŠ), sta tako lastništvo kot upravljanje infrastrukture državna, in sicer v pristojnosti Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

Pri nekaterih objektih je lastništvo mešano, bodisi si lastništvo delita občina in športno društvo, občina in država bodisi država in kakšno podjetje. V enem primeru si lastništvo deli več deležnikov, površine nekdanjega smučišča Lontovž so tako v lasti zasebnih lastnikov, države in smučarskega društva. Tudi površine strelišča Agnez, ki se nahajajo na območju, ki je bilo v lasti podjetja RTH, imajo več lastnikov (občino, državo, podjetje RTH), lastniški status pa po likvidaciji podjetja RTH še ni urejen. V primeru jahališča, ki je na zemljišču, ki je v državni lasti, upravlja zasebnik – konjeniški klub.

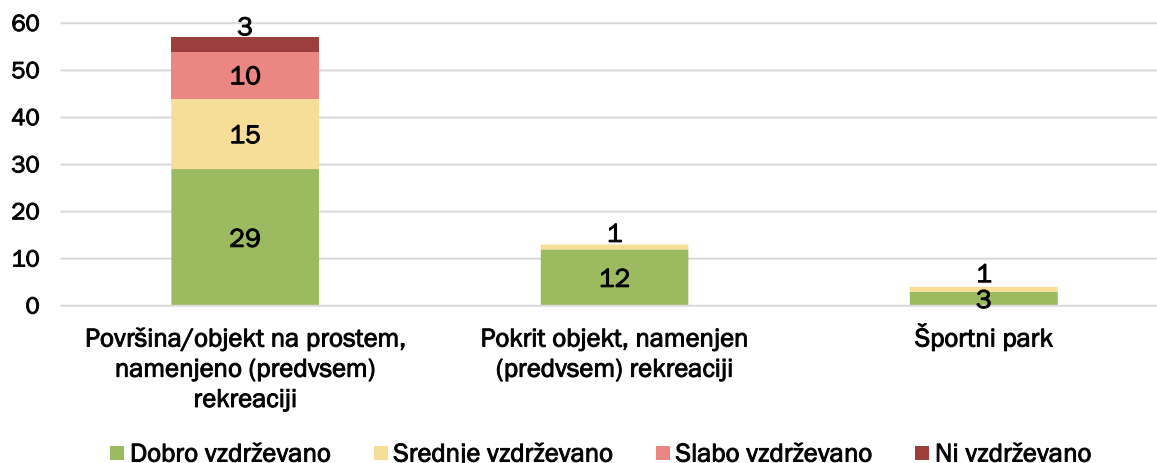
Slika 41: Lastniška in upravljavska struktura rekreacijske infrastrukture v Občini Trbovlje

Več kot polovica objektov rekreacijske infrastrukture (59 % oz. 44 objektov) je dobro vzdrževana, kar kaže na to, da je na splošno infrastruktura v dobrem stanju. Kljub temu pa je skoraj petina objektov (13) v slabšem stanju ali celo nevzdrževanih. Dobra petina objektov je srednje dobro vzdrževana, kar pomeni, da so znotraj ene enote rekreacijske infrastrukture nekateri objekti ali igrala bolje vzdrževana, nekateri pa slabše. Slabša vzdrževanost nekaterih objektov je lahko povezana z neurejenim lastništvom, nejasnostjo, katere naloge so v pristojnosti posameznega upravljavca, pomanjkanjem nadzora nad upravljanjem (npr. v primeru vrtilčkov) in opuščanjem rekreacijske rabe (npr. smučišče Lontovž).

Slika 42: Vzdrževanost popisane rekreacijske infrastrukture

Pomanjkljivo vzdrževanje je mogoče opaziti predvsem pri zunanjih površinah, namenjenih rekreaciji, vsi pokriti objekti in športni parki so večinoma dobro vzdrževani. Še posebej problematična je vzdrževanost otroških igrišč, ki je sicer v občinski pristojnosti. Med 16 otroškimi igrišči jih je 11 slabše vzdrževanih. V šest primerih je vzdrževanost slaba, v štirih srednja, v enem primeru pa igrišče sploh ni vzdrževano.

Slika 43: Vzdrževanost rekreacijske infrastrukture glede na grobo tipologijo

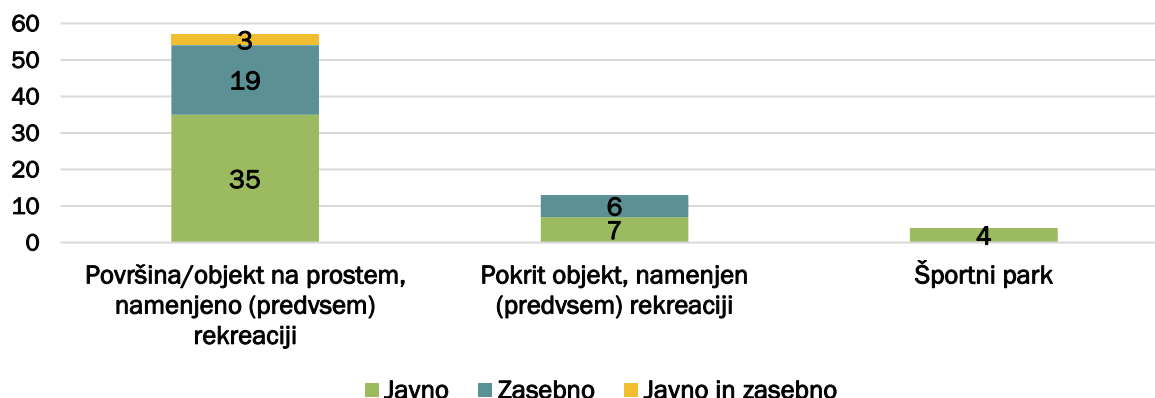

Slike 44a–f: Slabo vzdrževana rekreacijska infrastruktura: 44a: Igrišče ob Gimnazijski cesti (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec), 44b: Igrišče ob OŠ Trbovlje (foto: Dejan Cigale); 44c in d: Vrtički v Žabjeku in otroško igrišče v Koloniji 1. maja (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec); 44e in f: Otroško igrišče Neža in eno izmed otroških igrišč v Šuštarjevi koloniji (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

5.3 Finančni okvir RIF

Najpogostejši vir financiranja rekreacijske infrastrukture so javna sredstva, s katerimi je bila zgrajena večina infrastrukture v občini (62 % oz. 46 objektov). Med javnimi financerji je več infrastrukture zgradila občina, nekaj starejše infrastrukture je bilo zgrajeno tudi s samoprispevkom, gradnja pa je potekala z udarniškim delom (npr. današnje zunanje gimnazijsko igrišče). V novjšem času so postala pomemben vir javnega financiranja evropska sredstva. Predvsem pri prenovi, še posebej če poteka v sklopu energetske sanacije objekta, so pomemben vir financiranja državna sredstva, npr. Fundacija za šport in sredstva pristojnih ministrstev (npr. Ministrstva za šport in Ministrstva za infrastrukturo). K prenovi lahko pripomorejo tudi evropska sredstva, npr. sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj in Kohezijskega sklada EU.

V nekaj primerih ima infrastruktura več financerjev, npr. občinska, državna in evropska. Pri treh objektih je bilo financiranje javno in zasebno, poleg javnih sredstev so gradnjo sofinancirali še sponzorji oz. donatorji (npr. podjetje Rudis). Približno tretjina objektov (25) je bila zgrajena z zasebnim financiranjem. Med zasebnimi financerji so med drugim različna športna društva, podjetja, sponzorji in zasebniki.

Slika 45: Struktura financiranja gradnje rekreacijske infrastrukture

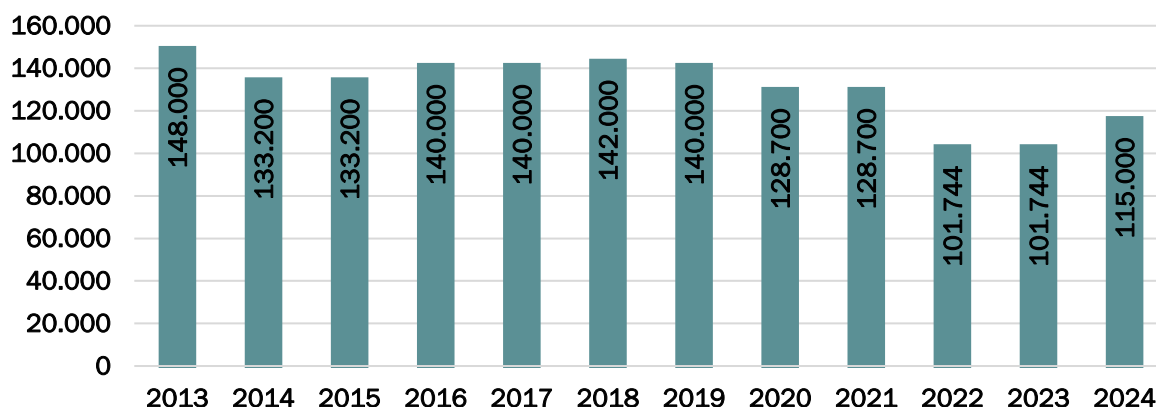
Sliki 46a in b: levo: Preplastitev zunanjega igrišča v športnem parku Partizan (foto: Naja Marot); desno: Telovadnica OŠ Ivana Cankarja Trbovlje je bila prenovljena v sklopu energetske sanacije šole (foto: Gašper Ovnik)

Z letnimi programi športa (LPŠ) Občina Trbovlje določa, katere športne programe in področja športa bo v določenem letu financirala iz občinskega proračuna (Preglednica 9). Občina nato sredstva za izvedbo posameznega dela, opredeljenega z LPŠ, določi z odlokom. Večinoma so programi in področja vsako leto podobni, spreminjajo pa se nekatere dejavnosti, npr. v primeru investicije v novo infrastrukturo.

Preglednica 9: Programi in področja, kot so opredeljena v letnem programu športa za leto 2024

1.	Športni programi
	- Prostočasna športna vzgoja otrok in mladine: • Prostočasna športna vzgoja predšolskih otrok • Prostočasna vzgoja šoloobveznih otrok in športna rekreacija • Prostočasna športna vzgoja mladine in študentov
	- Športna vzgoja otrok in mladine, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport
	- Kakovostni in vrhunski šport mladih
	- Kakovostni in vrhunski šport
	- Šport invalidov
	- Športna rekreacija
	- Šport starejših
2.	Športni objekti in površine za šport v naravi
	- Vzdrževanje objektov in materialni stroški (športne organizacije)
	- Nakup in montaža opreme za otroška igrišča
	- Tekoče vzdrževanje otroških igrišč
3.	Razvojne dejavnosti v športu
	- Izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje strokovnih kadrov v športu
4.	Organiziranost v športu
	- Delovanje javnega zavoda Zavod za mladino in šport Trbovlje
5.	Športne prireditve in promocija športa
	- Športne prireditve (mednarodna, državna, lokalna športna prireditve)

Če želijo športna društva in klubi pridobiti občinsko sofinanciranje, se morajo prijaviti na Javni razpis za sofinanciranje letnih programov športa v Občini Trbovlje, ki ga vsako leto objavi občina, da lahko podeli sredstva, ki jih je predvidela v letnem programu športa. Med letoma 2013 in 2024 so vrednosti LPŠ razlikujejo največ za približno 50.000 EUR. V tem obdobju je občina največ denarja športnim programom in področjem namenila leta 2013 (148.000 EUR), najmanj pa v letih 2022 in 2023 (101.744 EUR) (slika 47). Povprečna vrednost LPŠ v tem obdobju je bila približno 129.000 EUR na leto, vendar pa občina od leta 2022 športni dejavnosti namenja nekoliko manj sredstev. V vrednosti letnih programov niso všteta sredstva, ki jih je občina namenila za večje investicije v infrastrukturo, npr. ureditev športnega parka Ledenica leta 2021.

Slika 47: Vrednosti letnih programov športa med letoma 2013 in 2024 v Občini Trbovlje

Udeleženci fokusnih skupin so menili, da je višina sredstev, ki jih občina namenja športnim programom in področjem ter rekreaciji, (pre)nizka. Športni klubi morajo zato za svoje delovanje in organizacijo poleg občinskega sofinanciranja in članarine pridobiti dodatne vire financiranja, sredstva si lahko zagotovijo s sponzorji, nekatere stroške (npr. v primeru organizacije mladinskih tekmovanj) pa krijejo starši otrok, ki obiskujejo treninge. V primeru planinskega društva je dodaten vir sredstev prihodek, ki ga ustvarijo s planinsko kočjo.

Občina Trbovlje nekaj sredstev za rekreacijsko infrastrukturo namenja tudi v sklopu participativnega proračuna, pri katerem lahko prebivalci podajo predloge in nato glasujejo. Projekte, ki prejmejo največ glasov, občina nato realizira. V sklopu participativnega proračuna leta 2024 so prebivalci predlagali skupno 18 projektov, od katerih se jih polovica nanaša na področje rekreacijske infrastrukture, ti predlogi so predstavljeni v Preglednici 10. Tudi leta 2023 so izvedli poziv »Udloč se« v sklopu participativnega proračuna. Predlog sprejet za realizacijo v letu 2024 se je prav tako nanašal na rekreacijsko infrastrukturo, in sicer so izglasovali postavitve usmerjevalnih in informativnih tabel v KS Dobovec, vrednost projekta so ocenili na 6.000 EUR.

Preglednica 10: Pregled predlogov s področja rekreacijske infrastrukture, ki so jih predlagali prebivalci v sklopu participativnega proračuna leta 2024

Predlog	Predvidena ureditev	Ocenjena finančna vrednost	Izglasovan za izvedbo (da/ne)
Obnovitev igrišča na Trgu Franca Fakina (za "SVOBODO")	Obnova dotrajanih otroških igral, zamenjava košev za košarko, nove varovalne mreže	6.000 EUR	Da
Informativne in usmerjevalne table, panoramska tabla in klopce na Vrheh	Postavitev panoramskih tabel in klopi na Medvednici, nove signalizacijske table	6.000 EUR	Da
Razgledne klopce v KS Dobovec	Postavitev klopi ob planinskih poteh	5.996,30 EUR	Da
Klop ob kolesarski stezi v Gabrskem	Postavitev klopi ob kolesarski poti	1.200 EUR	Da
Športni park Kipe	Postavitev igral za osnovnošolske otroke, ureditev ziplina, nova plezalna mreža in ureditev »aktivne« poti za vse generacije	25.000 EUR	Ne

Igrivi gozd	Prenova trim steze: postavitve poučnih tabel in interaktivnih orodij	5.000 EUR	Ne
Obnova igrišča Gimnazijska cesta - IBT	Novi goli, namestitve zaščitne mreže, nove talne črte	4.500 EUR	Ne
Ureditev vrtičkarških območij izven urbanih/strnjenih bivalnih naselij	Ukinitev vrtičkarških površin v naselju (KS Fric Keršič) in ureditev novih zunaj poseljenih območij	100 EUR	Ne
Ureditev pasjega parka v mestu	Ureditev prostora za prosto igro psov v mestnem parku ali kakšni drugi zeleni površini v centru	/	Ne

Izvedene investicije v RIF

V zadnjih letih je občina izvedla več investicij tako v gradnjo nove rekreacijske infrastrukture kot vzdrževanje obstoječe. Ena največjih investicij je bila ureditev športnega parka Ledenica leta 2021, pri katerem je investicija znašala približno 995.000 EUR. Med večje investicije sodita tudi zamenjava umetne trave in zamenjava reflektorjev v športnem parku Rudar v letu 2024. V zadnjih letih so izvedli tudi projekte za ureditev kolesarskih površin in izboljšanje pogojev za kolesarjenje v Trbovljah. Med letoma 2020 in 2024 je vrednost sredstev, namenjenih v gradnjo in prenovo rekreacijske infrastrukture (športni park Ledenica, prenova športnega parka Rudar, urejanje kolesarskih poti), presegla 2 milijona evrov. Od tega je občina prispevala 585.000 EUR, državnih sredstev je bilo 300.000 EUR, največji pa je bil delež evropskih sredstev (1.200.000 EUR).

Občina vsako leto namenja tudi sredstva za vzdrževanje rekreacijske infrastrukture, ki je v občinski lasti. Med letoma 2020 in 2024 so v letnih programih športa vzdrževanju objektov in materialnim stroškom namenili med 8.000 in 9.000 EUR letno.

5.4 Potrebe in načrti prihodnjega razvoja rekreacijske infrastrukture

S pomočjo intervjujev in fokusnih skupin smo identificirali, katero rekreacijsko infrastrukturo v občini prebivalci najbolj pogrešajo in kakšne so potrebe po gradnji nove infrastrukture. Zaznali smo naslednje potrebe:

- ureditev pokritega bazena: nadkritje obstoječega letnega bazena ali obuditev bazena v Cementarni,
- postavite drsališče na prostem, ki bi obratovalo vsako zimo,
- ureditev parka za vse generacije izven mestnega središča,
- nova večnamenska dvorana za borilne veščine,
- še ena dvorana, ki bi bila namenjena rekreativnemu športu oz. rekreaciji,
- obnova telovadnic, ki še niso bile prenovljene v sklopu energetske sanacije javnih zgradb, npr. telovadnice PŠ Alojza Hohkrauta, v kateri zamaka,
- še ena plezalna stena bodisi na prostem (npr. na fasadi kakšne od javnih zgradb) bodisi v eni izmed športnih dvoran,
- enostavnejši in bolj funkcionalen sistem za izposojajo koles,
- ureditev dodatnih rekreacijskih površin na nekdanjih površinah podjetja RTH na Kipah, tudi ureditev tekaške steze,
- sistematična ureditev obstoječih občinskih vrtilčkov (kot v primeru teh pod trim stezo) in ureditev dodatnih območij za vrtilčke,
- povečanje občinskega sofinanciranja za delovanje športnih društev in klubov.

Predvsem udeleženci fokusnih skupin so bili bolj kritični do vloge občine pri zagotavljanju, upravljanju in načrtovanju nadaljnega razvoja rekreacijske infrastrukture. Menili so, da občina na splošno ne namenja dovolj denarja za področje športa, še posebej jih je motilo nizko financiranje programov, namenjenih športni rekreaciji in rekreaciji starejših v primerjavi z višino sredstev, ki so na voljo vrhunskemu in kakovostnemu športu.

Predstavniki občine so povedali, da so tudi sami že zaznali nekatere potrebe po rekreacijski infrastrukturi, ki so jih omenili prebivalci, npr. željo po pokritem bazenu. Kakšne potrebe imajo prebivalci, so ugotavljali z anketo, ki so jo izvedli v okviru priprave Strategije razvoja športa v Občini Trbovlje za obdobje 2024–2033. Občina je na podlagi analize stanja na področju rekreacije in rekreacijske infrastrukture ter izvedene ankete priprava načrt za nadaljnji razvoj športa in rekreacije v občini. Cilje in usmeritve so zapisali v Strategije razvoja športa v Občini Trbovlje za obdobje 2024–2033 (podrobneje predstavljeno v podpoglavju 5.1).

6 Usmeritve za prostorsko načrtovanje in upravljanje rekreacijske infrastrukture

Na podlagi podatkov, pridobljenih s terenskim popisom rekreacijske infrastrukture, fokusnimi skupinami in intervjujema, ter izvedenih analiz smo ovrednotili stanje na področju načrtovanja in upravljanja rekreacijske infrastrukture. Ocenili smo, pri čem so deležniki s področja rekreacije in zagotavljanja rekreacijske infrastrukture uspešni, identificirali pa smo tudi področja, na katerih bi bile potrebne izboljšave. Usmeritve so lahko v pomoč pri pripravi in prenovi strateških dokumentov, ki se med drugim nanašajo na področje rekreacije in rekreacijske infrastrukture, in izvajanju različnih aktivnosti, kot sta zasnova rekreacijske ponudbe in zagotavljanje rekreacijske infrastrukture.

6.1 Ovrednotenje obstoječega stanja

Prednosti

Različni deležniki in sodelujoči v fokusnih skupinah in intervjujih so pohvalili sledeče vidike rekreacije, rekreacijske ponudbe in infrastrukture v občini:

Na splošno dobra preskrbljenost mesta Trbovlje z rekreacijsko infrastrukturo: prebivalcem mesta je osnovna (npr. večnamenska igrišča) in druga raznovrstna infrastruktura večinoma peš dostopna.

Umeščanje večjih sklenjenih površin, namenjenih rekreaciji: kljub umeščenosti Trbovelj v razmeroma ozko dolino, ki jo obdajajo strmi hribi, najdemo zlasti na robu mesta večje sklenjene površine, namenjene rekreaciji (npr. športna parka Kipe in Ledenica).

Veliko možnosti za hojo kot najbolj priljubljeno rekreacijo na prostem: poleg grajene infrastrukture rekreacijo omogočajo številne planinske poti, ki vodijo do bližnjih vrhov, kot so Kum, Mrzlica in Partizanski vrh. Tudi druge zunanje rekreacijske površine, predvsem v mestu, so večinoma dobro dostopne širši javnosti.

Cenovno dostopna rekreacijska ponudba: članarine in vadbine lokalnih športnih klubov in društev so v primerjavi z drugod po Sloveniji večinoma cenovno ugodne in omogočajo dobro finančno dostopnost različnih vadb in rekreacijske infrastrukture.

Številne tradicionalne in tudi nove prireditve na temo rekreacije: v občini se preko zvrsti več eno- ali večdnevni dogodkov, namenjenih promociji rekreacije bodisi za posamezne skupine prebivalcev bodisi za posamezne vrste športa. Dogodki so dostopni splošni javnosti, nekateri so tudi tekmovalnega značaja (Knaptrail, MTB prvenstvena tekma itd.).

Priprava strategije športa: na novo pripravljena strategija športa je krovni strateški dokument na področju nadaljnjega razvoja športa in rekreacijske infrastrukture, v dokumentu so jasno določeni vizija, strateški cilji in usmeritve.

Participativni pristop pri pripravi strateških dokumentov na področju rekreacije: občina je v okviru priprave strategije športa izvedla anketo med prebivalci, s katero je ugotavljala, kakšne so lokalne potrebe na področju rekreacije.

Participativni proračun, ki omogoča namenjena sredstev tudi urejanju rekreacijske infrastrukture: občani lahko v sklopu participativnega proračuna predlagajo različne projekte, za katere nato glasujejo. V zadnjem letu so predlagali več projektov s področja razvoja in urejanja infrastrukture, med katerimi so jih nekaj tudi izglasovali za izvedbo.

Ukrepi za promocijo rekreacije: občina je leta 2024 pripravila brošuro, namenjeno predstavitvi nekaterih lokalnih klubov in društev. Prebivalcev je bila omogočeno tudi koriščenje kupona za plačilo vadbe v prvem mesecu. Javni zavod tudi zelo dobro obvešča prebivalce o rednih rekreacijskih aktivnostih.

Slabosti

V občini se srečujejo z izzivi tako na področju prostorskega načrtovanja kot upravljanja rekreacijske infrastrukture. Na področju umeščanja objektov v prostor sta največji izziv že sam relief in prostorska omejenost središčnega naselja, ki se ne more več širiti. Ker so Trbovlje umeščene v ozko dolino Trboveljščice, je razpoložljiv prostor v mestu eden izmed ključnih omejujočih dejavnikov za širitev rekreacijskih površin ali umeščanje novih objektov. Ta problem delno rešujejo s širjenjem rekreacijskih površin na degradirana rudniška območja na robu naselja, na katerih rekreacija predstavlja način sanacije. Konfiguracija terena je še posebej pomembna pri umeščanju kolesarske infrastrukture, enem bolj problematičnih področij, saj relief ključno vpliva na razmere za kolesarjenje in uporabo kolesarske infrastrukture za širšo populacijo in dnevno rabo.

Izzivi na področju upravljanja so povezani predvsem z zagotavljanjem finančnih sredstev za ustrezno vzdrževanje in nejasno delitvijo pristojnosti v primeru več upravljavcev istega objekta. Sodelujoči na fokusnih skupinah so bili precej kritični do vloge občine na področju sofinanciranja športnih programov, češ da občina namenja premalo sredstev.

Na področju načrtovanja in upravljanja rekreacijske infrastrukture so bili omenjeni sledeči izzivi oz. pomanjkljivosti:

Slabša vzdrževanost nekaterih objektov: približno petina objektov oz. površin za rekreacijo je slabše ali celo nevzdrževana, približno četrtnina pa je le srednje dobro vzdrževana, npr. telovadnica PŠ Alojza Hohkrauta.

Slabo vzdrževana otroška igrišča: več otroških igrišč v različnih mestnih predelih je slabo ali celo nevzdrževanih, igranje na takšnih površinah je za otroke (in druge) nevarno. Na več igriščih so igrala polomljena ali celo manjkajo, podlaga je vegasta in luknjasta (npr. otroška igrišča v Šuštarjevi koloniji).

Neurejena evidenca občinskih vrtičkov: vrtičkarstvo je v Trbovljah zelo priljubljeno, občina je lastnica več lokacij vrtičkov, vendar pa nima pregleda, katera zemljišča imajo na voljo za oddajanje. To povzroča zmedo tako med prebivalci, ki ne vedo, katere vrtičke lahko najamejo, in občino, ki nima pregleda nad tem, katere vrtičke je oddala ali lahko odda v najem.

Pomanjkljiva koordinacija pri usklajevanju terminov v športnih dvoranh: predvsem pri športnih dvoranh AMD in Polaj je bil omenjen problem slabega usklajevanja terminov med različnimi klubi in drugimi organiziranimi skupinami.

Omejena ponudba za starejše: predvsem upokoenci so poročali, da je ponudba, prilagojena posebej starejšim, omejena, na voljo imajo npr. le nordijsko hojo, ples in telovadbo, pogrešajo pa več raznovrstne ponudbe in vadb, ki bi jih lahko v organiziranih skupinah izvajali na različnih (zunanjih) površinah.

Zapletena uporaba sistema izposoje e-koles in nepremišljeno umeščanje postaj TRajBi-ja: zapletena uporaba izposoje in številne omejitve (časovna omejitev na 30 minut, vožnja le v občini) marsikaterega uporabnika odvrnejo od tega, da bi za kolesarjenje po občini in bližnji okolici uporabil TRajBi.

Centralizirano umeščanje infrastrukture v Trbovlje: večina infrastrukture v občini je v mestu, v podeželskih naseljih je infrastrukture malo ali je celo ni (npr. večnamenska igrišča).

Upravljaljske težave pri nekaterih objektih: upravljanje športne dvorane Polaj je v pristojnosti dveh (javnih) upravljavcev – občine in države. Ker ni jasno določeno, kakšne pristojnosti imata upravljavca, se še niso lotili sanacije dvorane, ki zamaka. Težave z lastništvom so bile omenjene tudi v primeru športnega parka Partizan.

Pomanjkanje informacij o rekreacijski ponudbi za določene starostne skupine: občina je leta 2024 pripravila brošuro, namenjeno predstavitvi nekaterih lokalnih klubov in društev, kljub temu pa nekateri prebivalci pogrešajo enoten (spletni) portal, kjer bi bila zbrana vsa aktualna ponudba glede na to, kateri ciljni oz. starostni skupini je namenjena.

6.2 Smernice za upravljanje in prostorsko načrtovanje rekreacijske infrastrukture

Na podlagi terenskega popisa, analize stanja rekreacijske infrastrukture in ponudbe ter izvedenih intervjujev in fokusnih skupin lahko zaključimo, da je stanje na področju rekreacije in rekreacijske infrastrukture razmeroma dobro (npr. dobra finančna in prostorska dostopnost v Trbovljah). Kljub temu pa lahko podamo nekaj usmeritev za nadaljnji razvoj rekreacijske infrastrukture:

- Izboljšati je treba vzdrževanje predvsem zunanjih površin, še posebej otroških igrišč, kar bi pripomoglo k večji in varnejši uporabi te infrastrukture. Otroška igrišča naj se uredi po sodobnih načelih urejanja takšne infrastrukture in ne zgolj kot »inštalacije otroških igralk«.
- Umeščanje rekreacijske infrastrukture na degradirane rudniške površine je smiselno, vendar pa je pri tem treba vsebine premišljeno načrtovati glede na potrebe prebivalcev, s čimer se pozneje zagotovi tudi uporabo teh rekreacijskih površin.
- Potrebna je celovita prenova telovadnice PŠ Alojza Hohkrauta, športnega objekta Partizan (lastništvo) in pa morebitna gradnja oz. ureditev dvorane za borilne veščine v enem od degradiranih objektov.
- Smiselno bi bilo pripraviti sistematičen popis vseh vrtičkov v Trbovljah in urediti evidenco, iz katere bo jasno razvidno, kje so vrtički, ki so v najemu in katere je še možno najeti. Srednjeročno je treba urediti tudi lastništvo nekdanjih površin podjetja RTH, da bo jasno, katere površine so v lasti občine in do katerih lahko najemniki uveljavljajo predkupno pravico. Nato je potrebno neustrezno urejena območja vrtičkov tudi prostorsko sanirati in enotno urediti.
- Izvede naj se analiza potreb po rekreacijski infrastrukturi v podeželskem oziroma suburbanem območju občine (s pomočjo KS), v katerem se trenutno nahaja manj rekreacijske infrastrukture.
- Potrebna je boljša koordinacija med različnimi deležniki pri usklajevanju terminov za najem športnih dvoranah, kar bi zmanjšalo konflikte med uporabniki in izboljšalo izrabo dvoran.
- Vzpostavitev preglednega in redno posodobljenega spletnega informacijskega portala, na katerem bi bile informacije glede rekreacijske ponudbe za vse starostne skupine zbrane na enem mestu.
- Za boljšo uporabo sistema TRajBi je treba poenostaviti sistem za izposajo koles, ki bi omogočal tudi rekreativno kolesarjenje na različnih lokacijah in v zunaj občine.

Viri

Občina Trbovlje (2014). Strategija razvoja Občine Trbovlje za obdobje 2014–2022.

<https://www.trbovlje.si/DownloadFile?id=254861>

Občina Trbovlje (2015). Odlok o občinskem prostorskem načrtu Občine Trbovlje.

<https://www.trbovlje.si/DownloadFile?id=742604>

Občina Trbovlje (2024a). Zmigi se, Trboule! Predstavitev športnih programov v Občini Trbovlje.

<https://zmst.si/brosura-zmigi-se-trboule/>

Občina Trbovlje (2024b). Strategija razvoja Občine Trbovlje do leta 2030, osnutek.

<https://www.trbovlje.si/DownloadFile?id=742604>

Občina Trbovlje (b. d.). Celostna prometna strategija Občine Trbovlje.

<https://www.trbovlje.si/DownloadFile?id=254851>

SURS – delovno aktivno prebivalstvo (2024). Delovno aktivno prebivalstvo (brez kmetov) po občinah prebivališča in občinah delovnega mesta po spolu, občine, Slovenija, letno.

<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/0723405S.px>

SURS – gostota naseljenosti (2024). Gostota naseljenosti in indeks feminitete, občine, Slovenija, polletno.

<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/05C4010S.px/table/tableViewLayout2/>

SURS – izobrazba prebivalcev (2023). Prebivalstvo, staro 15 ali več let, po izobrazbi in spolu, občine, letno.

<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/05G2014S.px>

SURS – prebivalstvo po mestnih naseljih (2024). Prebivalstvo, mestna naselja, Slovenija, letno.

<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/H232S.px/table/tableViewLayout2/>

SURS – število prebivalcev (2024). Prebivalstvo po spolu in po starosti, občine in naselja, Slovenija, letno.

<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/05C5003S.px>

SURS (b. d.). Občina Trbovlje. <https://www.stat.si/obcine/sl/Municip/Index/184>

Zavod za šport RS Planica (2023). Šport v številkah: Pregled športa v Republiki Sloveniji v obdobju od leta 2018 do leta 2023. https://www.zsrs-planica.si/PageFiles/SPORT_v_STEVILKAH_2023.pdf

Zavod za zaposlovanje (2024). Stopnje registrirane brezposelnosti po teritorialnih enotah in Stopnja registrirane brezposelnosti po starosti, trajanju brezposelnosti in spolu.

<https://www.ess.gov.si/partnerji/trg-dela/trg-dela-v-stevilkah/stopnja-registrirane-brezposelnosti/>

ZMŠT (2023). Pravilnik s cenikom o splošnih pogojih oddajanja športnih objektov v uporabo. Trbovlje, Zavod za mladino, šport in turizem Trbovlje.

Priloga

Priloga 1: Terenski popis – pojasnilo atributov

1 OSNOVNE INFORMACIJE

Atribut	Opis atributa, navodila	Kategorije v spustnem seznamu
A1 ID	ID se avtomatsko generira v ozadju, tega ne izpolnjujete.	
A2 IME RIF	Vnese se ime/naziv RIF (npr. Nogometno igrišče Ormož).	Zapis
A3 IME POPISOVALCA	Zapis imena in priimka popisovalca (pomembno zaradi historiata).	Zapis
A4 DATUM VNOSA	Datum terenskega ogleda in popisa (pomembno zaradi historiata).	Klik na koledarju

2 TIP RIF IN UPORABNIKI

A5 TIPOLOGIJA – groba	Izbere se osnovno kategorijo tipologije RIF.	a) Površina/objekt na prostem, namenjeno (predvsem) rekreaciji b) Pokriti objekt, namenjeno (predvsem) rekreaciji c) Športni park
A6 TIPOLOGIJA – podrobna	Izbere se podrobno kategorijo tipologije RIF. Spustni seznam, pogojen z izbiro kategorije pri atributu A5.	Spustni seznam, pogojen z izbiro kategorije pri atributu A5.
A6a TIPOLOGIJA – podrobna opis	Podrobnejši opis tipologije zgolj v primeru, da se pri atributu A6 izbere kategorijo »Drugo«. Podrobneje se opiše za kakšen tip rekreacijske infrastrukture gre.	Zapis
A7 AKTIVNOSTI – groba	Izbere se prevladujočo aktivnost/dejavnosti, ki se izvaja na RIF. V primeru izbire »Več športov« ali opcije »Drugo« je potrebno dejavnosti podrobneje opisati v naslednjem atributu »A7a Več športov (opis)«.	1. Atletika 2. Gimnastika 3. Borilni športi 4. Zadevanje tarče 5. Igre s krogli 6. Igrišče za krepitev telesne zmogljivosti 7. Moštvene igre 8. Igre s palico in žogo 9. Vodni športi 10. Zimski športi 11. Športi z živalmi 12. Na kolesih 13. V zraku 14. Pohodni športi 15. Pustolovski športi 16. Plezanje 17. Več športov 18. Drugo

A7a VEČ ŠPORTOV (opis)	Atribut se izpolnjuje zgolj kadar je pri atributu A7 izbrana kategorija »Več športov« ALL »drugo«. Pojasni se katere dejavnosti se izvajajo na RIF.	Zapis
A8 UPORABNIKI	Izbere se prevladujoče uporabnike izbrane RIF. V primeru, da se izbere kategorija »Specifična skupina uporabnikov« se odprejo atributi A8a–A8d, kjer se podrobneje opredeli za katere specifične vrste uporabnikov gre.	Vsi Specifična skupina uporabnikov
A8a UPORABNIKI – predšolski otroci	Odpre se zgolj v primeru izbora »specifična skupina uporabnikov« pri atributu A8.	Da Ne
A8b UPORABNIKI – osnovnošolski otroci	Odpre se zgolj v primeru izbora »specifična skupina uporabnikov« pri atributu A8.	Da Ne
A8c UPORABNIKI – mladi (15 do 30 let)	Odpre se zgolj v primeru izbora »specifična skupina uporabnikov« pri atributu A8.	Da Ne
A8d UPORABNIKI – starejši	Odpre se zgolj v primeru izbora »specifična skupina uporabnikov« pri atributu A8.	Da Ne
A8e UPORABNIKI – komentar	Zapiše se morebitna druga opažanja vezana na uporabnike posamezne RIF. Če le-teh ni, se pusti prazno.	Zapis

3 DOSTOPNOST

A9 FINANČNA/EKONOMSKA DOSTOPNOST	Opredeli se ali je dostop do RIF brezplačen ali je za uporabo potrebno plačati vstopnino, članarino idr.	Brezplačno Plačljivo Oboje
A10 FIZIČNA DOSTOPNOST ZA FUNKCIONALNO OVIRANE (opis)	Podrobnejši opis dejanske infrastrukture, ki omogoča dostop funkcionalno oviranim osebam. Če le-te ni oz. je ne znate prepoznati, pustite atribut prazen.	Zapis
A11a PROMETNA DOSTOPNOST – PLOČNIK/PEŠPOT		Da Ne
A11b PROMETNA DOSTOPNOST – PARKIRIŠČE ZA KOLESA		Da Ne
A11c PROMETNA DOSTOPNOST – JPP		Da Ne
A11d PROMETNA DOSTOPNOST – LASTNO PARKIRIŠČE		Plačljivo Brezplačno Ni parkirišča
A12 ČASOVNA RAZPOLOŽLJIVOST	Opredeli se ali je uporaba RIF časovno omejena (ima odpiralni čas) ali ne.	Omejena 24/7
A13 KONFLIKTI DOSTOPNOST	Opis konflikta, ki ga generira RIF – zakaj prihaja do konflikta, kakšen je konflikt, kateri deležniki so vključeni v konflikt, ali se konflikt rešuje idr.	Zapis

	Informacije so lahko pridobljene na terenu ali na podlagi informacij pridobljenih s strani občine, intervjujev – v tem primeru se podatek v aplikaciji naknadno dopolni.	
--	--	--

4 PROSTORSKA ANALIZA

A14 TIP POSELITVE	Opredeli se tip poselitve, kjer se nahaja RIF.	Veliko mesto (+10.000 preb.) Manjše mestno naselje (2.000 do 10.000 preb.) Suburbanizirano vaško naselje Vaško naselje Zaselek/neposeljeno
A15 PROSTORSKA UMEMSTITEV	Opredeli se lega RIF glede na naselje.	V središču naselja Na robu naselja Na samem
A16 VZDRŽEVANOST	Izbere se kategorijo, ki primerno opiše fizično stanje na območju. Spremlja se stanje (objektov) RIF, urejenost okolice, urejenost zelenih površin idr.	Dobro vzdrževano Srednje vzdrževano Slabo vzdrževano Ni vzdrževano
A17 LETO GRADNJE	Informacije so lahko pridobljene na terenu ali na podlagi informacij pridobljenih s strani občine, intervjujev – v tem primeru se podatek v aplikaciji naknadno dopolni.	Številski zapis
A18 LETO ZADNJE PRENOVE	Informacije so lahko pridobljene na terenu ali na podlagi informacij pridobljenih s strani občine, intervjujev – v tem primeru se podatek v aplikaciji naknadno dopolni.	Številski zapis

5 UPRAVLJANJE

A19 LASTNIŠTVO		Zasebno Državno Občinsko Javno-zasebno Mešano
A19a LASTNIŠTVO - komentar	Podrobnejši opis kdo je lastnik RIF. Informacije so lahko pridobljene na terenu ali na podlagi informacij pridobljenih s strani občine, intervjujev – v tem primeru se podatek v aplikaciji naknadno dopolni.	Zapis
A20 UPRAVLJANJE		Zasebno Državno Občinsko Javno-zasebno Več upravljalcev

A20a UPRAVLJANJE – komentar	Podrobnejši komentar glede upravljanja z RIF (npr. kako, financiranje idr.). Informacije so lahko pridobljene na terenu ali na podlagi informacij pridobljenih s strani občine, intervjujev – v tem primeru se podatek v aplikaciji naknadno dopolni.	Zapis
A21 UPRAVLJALEC	Podrobnejši zapis kdo je upravitelj RIF. Informacije so lahko pridobljene na terenu ali na podlagi informacij pridobljenih s strani občine, intervjujev – v tem primeru se podatek v aplikaciji naknadno dopolni.	Zapis
A22 FINANCIRANJE GRADNJE	V primeru, da se izbere kategorija »Javno« ali »Javno in zasebno« se to podrobneje opredeli v atributih A22a–A22c.	Javno Zasebno Javno in zasebno
A22a FINANCIRANJE GRADNJE – EU		Da Ne
A22b FINANCIRANJE GRADNJE– državno		Da Ne
A22c FINANCIRANJE GRADNJE – občinsko		Da Ne
A22d FINANCIRANJE – komentar	Zapiše se podrobnejše informacije o financerju izgradnje RIF, mehanizmu financiranja, časovnem obdobju, višini sredstev idr. Informacije so lahko pridobljene na terenu ali na podlagi informacij pridobljenih s strani občine, intervjujev – v tem primeru se podatek v aplikaciji naknadno dopolni.	Zapis
A23 Komentar	Druge zabeleške o območju, ki se popisovalcu zdijo relevantne za izbrano RIF.	Splošne zabeleške o območju.

Glede na A5, kategorije za a) **POVRŠINA/OBJEKT NA PROSTEM, NAMENJENO (PREDVSEM) REKREACIJI**

adrenalinski in pustolovski park	ferata	kolesarski park (spremenljiv)
atletski park (namenjen samo atletiki)	gozdni parki	kolo park (umetna površina, pumptrack)
čolnarna	hipodrom	kolesarska proga za spust (naravna površina)
dirkališče za avto moto športe	igrišče za golf	marina
drsališče	igrišče za mini golf	mestni parki
	kolesarska pot	

motorični park	sankališče	umetno plezališče
naravno kopališče	smučišče	urejena plaža
naravno plezališče	strelišče in lokostrelsko območje	veslaški center
opremljena vstopna mesta za kajak, kanu	športni stadion (s tribunami)	vrtilčki
otroško igrišče	športno letališče	vzletišče za padalce
paintball park	tematska in učna pot	zipline
pasji poligon	tematski park	zunanje balinišče
planinska pot	teniško igrišče	zunanje jahališče
poletno sankališče	travnato igrišče za skupinske športe	zunanje kegljišče
privezi na sladkih vodah (reke, jezera)	trim steza	zunanje kotalkališče
proga za tek na smučeh	umetne površine za skupinske športe (npr. umetna trava, tartan, beton)	zunanji bazen
ribnik		zunanji fitnes
rolkarski poligon		drugo

Glede na A5, kategorije za b) **POKRITI OBJEKT, NAMENJEN (PREDVSEM) REKREACIJI**

biljardnica	gimnastična, plesna, za borilne veščine)	notranje vadbišče za golf
bowling dvorana	notranje kotalkališče	notranji paintball in laserski park
fitnes studio	notranje plezališče	pokrit plavalni bazen (tudi toplice in zdravilišča)
namenska/specializirana športna dvorana (atletska,	notranje strelišče	pokrita ledna dvorana

Glede na A5, kategorije za c) **ŠPORTNI PARK**

Športni park (samo zunanji objekti)	Športni park (samo pokriti objekti)	Športni park (zunanji in pokriti objekti)
-------------------------------------	-------------------------------------	---

Terenski popis: navodila za popis

1. Za terenski popis RIF je potrebno imeti na telefonu ali tablici naloženo aplikacijo Field maps, ki je brezplačna in dostopna v Play store/App store. V aplikacijo se vpišete z uporabniškim imenom in geslom, ki se uporablja za ArcGIS Online.
2. V aplikacijo so že naloženimi posamezni točkovni sloji RIF (npr. vzletišča za padalce, smučišča, koloparki, plezališča idr.), ki so prevzeto izklopljeni in poligonski sloj iz Evidence stavbnih zemljišč (3171 Območje za šport in rekreacijo), ki je privzeto vklopljen. Vsi sloji bodo v pomoč pri popisu v izbranih občinah. Vse sloje je moče vklapljeti in izklapljeti.

